

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

**Elemzés
a Költségvetési Tanács részére
a 2016. I. félévi költségvetési folyamatokról**

Jóváhagyom:

Domokos László

2016. augusztus

Iktatószám: KEO-0019-082/2016.

Az elemzéshez részanyagot készítették:

Baritsa Orsolya számvevő

Kisapáti Angéla számvevő vezető főtanácsos

dr. Kozma Gábor számvevő tanácsos

Mokánszkiné Mengyi Andrea számvevő főtanácsos

Nagyné Lakhézi Éva számvevő tanácsos

Pats Regina számvevő

Projektvezető: dr. Simon József ellenőrzésvezető

Felügyeleti vezető: dr. Pulay Gyula

Tartalom

Bevezetés.....	4
1. A 2016. évi költségvetés végrehajtását, az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása	10
2. Az államháztartás központi alrendszere egyenlegének alakulása.....	14
3. A központi alrendszer adósságának és az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások alakulása	16
4. A költségvetés közvetlen bevételeinek alakulása	18
5. A költségvetés közvetlen kiadásainak alakulása.....	27
6. Költségvetési fejezetek bevételeinek és kiadásainak alakulása	30
8. A helyi önkormányzatok támogatásainak alakulása.....	38
9. A központi tartalékok felhasználása	39
10. Az elkülönített állami pénzalapok bevételeinek és kiadásainak alakulása.....	40
11. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai költségvetésének alakulása	42
1. számú melléklet.....	47
2. számú melléklet.....	49
3. számú melléklet.....	51
Rövidítések jegyzéke.....	53

Bevezetés

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Gst.) értelmében a Költségvetési Tanács (KT) félévente véleményt nyilvánít a központi költségvetésről szóló törvény végrehajtásának helyzetéről és az államadósság várható alakulásáról. Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) az ÁSZ elnökének a KT tagjaként ellátandó feladatait - a Gst. rendelkezései alapján - a KT által tárgyalt kérdésekhez kapcsolódó elemzéseknek a KT rendelkezésére bocsátásával segíti.

Elemzésünk célja, hogy a 2016. első félévi költségvetési és makrogazdasági adatok alapján bemutassuk, hogy a költségvetés mely jelentősebb előirányzatai esetében várható az év végére túl- vagy alulteljesülés, majd ennek alapján rámutassunk a 2016. évi költségvetési hiánycél teljesülésének és az államadósság-szabály teljesülésének kockázataira. Az elemzés a Nemzetgazdasági Minisztériumtól (NGM), a Magyar Államkincstártól (KINCSTÁR), a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól (NAV), az Államadósság Kezelő Központtól (ÁKK Zrt.), az Országos Egészségbiztosítási Pénztártól (OEP) és az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságtól (ONYF) kapott adatokon alapul.

Az elemzés tárgya a 2016. évi költségvetési törvény előirányzatainak vizsgálata. Az értékelés módszertana szerint az első féléves teljesítési adatokat viszonyítjuk az időarányos eredeti, vagy az Országgyűlés által módosított előirányzathoz. A Kormány, az irányító szervek és az intézmények hatáskörében végrehajtott előirányzat-módosításokat nem vettük figyelembe.

Jelen elemzés csak a 2016. évi központi költségvetés kockázatos előirányzatainak a teljesülését részletezi. Kockázatosnak akkor tekintünk egy előirányzatot, ha a féléves teljesülés az időarányostól legalább 3 százalékponttal eltér illetve, ha a kockázat mértéke meghaladja a 3,0 Mrd Ft-ot. Ebben az esetben elemezzük az eltérés okait. Kivételt jelent e szabály alól néhány olyan kisebb értékű előirányzat, ahol a féléves teljesülés az időarányostól jelentősen (több mint 10%-kal) eltér. Ilyen esetekben az elemzés kiterjed az előirányzatban rejlő kockázat számszerűsítésére is.

Ha az eltérést jól beazonosítható okok idézik elő, akkor számszerűsítjük a várható kockázat mértékét. Ha ilyen okot nem tudunk megnevezni, vagy azok hatását a bizonytalansági tényezők miatt nem tudjuk számszerűsíteni, akkor kizárólag a kockázat meglétére hívjuk fel a figyelmet.

Becsléseinket az 1. számú mellékletben foglaltuk össze.

Az elemzés célja az is, hogy a pénzforgalmi folyamatok valamint az esetleges jogszabály módosítások várható hatására figyelemmel becslést adjon a 2016. évi egyenlegcélal összefüggésben. További célként fogalmazódik meg az államadósság tervezett értékének tarthatóságának vizsgálata a Gst. rendelkezéseinek értelmében.

Összegzés

A 2016. évi költségvetés végrehajtását, az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása

A 2016. évi költségvetési törvény készítésekor a GDP 2016. évi volumenindex változására vonatkozó kormányzati becslés 2,5% volt, a nemzetközi intézmények pedig 2% körüli növekedést jeleztek előre. A GDP növekedés 2016 első negyedében 0,9% volt, a II. negyedévre azonban az előző év azonos időszakához képest 2,6 százalékra gyorsult, ami azt valószínűsíti, hogy a gazdasági növekedés dinamikája a kormányzati prognózishoz közeli mértékű lesz.

A GDP volumennövekedését felhasználási oldalon 2016 első negyedévben a végső fogyasztás és ezen belül is a háztartások fogyasztásának növekedése határozta meg. Termelési oldalon ugyanakkor a szolgáltatások hozzáadott értékének 3,0%-os növekedése volt meghatározó. A II. negyedévben azonban már az ipar és a mezőgazdaság teljesítménye is hozzájárult a növekedéshez

A nemzetgazdaság külkereskedelmi forgalmában 2016 első félévben is jelentős aktívum keletkezett. Ugyanakkor az előző évhez viszonyítva az export bővülési üteme lassult (a kormányzati prognózisban előre jelzett 7,4 százalékhoz képest az első öt hónapban 5,4 % volt). Az import növekedése is lassúbb (6,3 %) volt az első öt hónapban, mint a kormányzati éves előrejelzés (7,1 %).

A bruttó átlagkeresetek 6,0%-kal növekedtek 2016. január és június között, ami megfelel a kormányzati prognózis szerinti értéknek. A fogyasztói árak 2016 első félévben az előző év azonos időszakához képest 0,1%-kal emelkedtek. A munkanélküliségi és a foglalkoztatottsági ráta változása is kedvező volt, a munkanélküliségi ráta 2016. április-június között 5,1%-ra mérséklődött.

A költségvetés közvetlen bevételeinek alakulása

A kedvező makrogazdasági helyzet - ideértve, hogy a 2015. évi tényleges gazdasági növekedés is nagyobb volt a 2016. évi költségvetés elkészítésekor becsülnél - a 8 129,1 Mrd Ft összegű adóbevételi előirányzatok teljesülésében is visszatükröződik.

A legjelentősebb adóbevételt jelentő - 689,9 Mrd Ft társasági adó (TAO), 3 388,9 Mrd Ft általános forgalmi adó (ÁFA) és 1694,5 Mrd Ft személyi jövedelemadó (SZJA) - előirányzatok teljesítését összességében nem tekintjük kockázatosnak.

A gazdálkodó szervezetek befizetéseinek összességében minimális, 5,0-8,0 Mrd Ft bevételkiesés várható az előirányzathoz képest, amely az egyes adónemeknél tapasztalható többletbevételek és bevételkiesések egyenlegeként alakul ki.

Többletbevételt valószínűsítünk a cégautó adó (2-4 Mrd Ft), a bírságok (3-6 Mrd Ft), a megtett úttal arányos és az időalapú útdíj (14-21 Mrd Ft) bevételeknél.

Kockázatosnak tartjuk, és jelentősebb bevételkiesést jelzünk az energiaellátók jövedelemadója (3-5 Mrd Ft), a bányajáradék (7-9 Mrd Ft), a játékadó (5-8 Mrd Ft), a pénzügyi szervezetek különadója (5-10 Mrd Ft bevételi jogcímeik esetében).

A fogyasztáshoz kapcsolt adóknál összességében 1,0-2,0 Mrd Ft többlet várható az előirányzathoz képest. Minimális összegű többletbevétel a pénzügyi tranzakciós illeték bevételeknél várható.

A lakossági befizetések közül az illeték bevételeknél összességében 3,0-5,0 Mrd Ft többlet várható az előirányzathoz képest.

Az egyéb költségvetési bevételeknél 35,0-38,0 Mrd Ft technikai jellegű többletbevétel valószínű az előző évek maradványai átcsoportosításának hatására.

Az államháztartás alrendszeréből származó befizetések esetén többletbevételt csak a köznevelési intézmények működtetésével kapcsolatos éves önkormányzati befizetési kötelezettség előirányzata esetében valószínűsítünk 3,0-5,0 Mrd Ft összegben.

Költségvetési fejezetek bevételeinek alakulása

A költségvetési szerveknél 2016. I. félévében a módosított bevételi előirányzat 68,3%-a, vagyis 809,8 Mrd Ft bevétel realizálódott, mely az időarányos mértéket 18,3 százalékponttal haladja meg.

A fejezeti kezelésű előirányzatok módosított bevételi előirányzatának 21,1%-a, 191,5 Mrd Ft teljesült. Ebből a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok hazai forrásból származó bevételei 62,8 Mrd Ft-ot tettek ki. A 13,5 Mrd Ft módosított előirányzatot a 2016. június 30-i teljesítési adat 49,3 Mrd Ft-tal haladta meg.

Egyéb uniós bevételek alakulása

Az Egyéb uniós bevételek előirányzatán 2016. évre vonatkozóan 15,8 Mrd Ft volt a tervezett összeg, melyből 7,3 Mrd Ft teljesült, ami 46,2%-os teljesülést jelent.

A Vám és cukorágazati hozzájárulás visszatérítésénél az előirányzat 67,1%-ban teljesült. A második félévben az előirányzat várhatóan 100%-ban teljesül.

A költségvetési fejezetek kiadásainak alakulása

A költségvetési szervek 2016. I. félévében 2 033,9 Mrd Ft kiadást teljesítettek, amely a módosított előirányzat 56,2%-át jelenti. A felhasználás 6,2 százalékponttal haladja meg az időarányos mértéket, meghatározóan az előző évi maradvány terhére 2016. I. félévében teljesített kifizetések miatt.

A fejezeti kezelésű előirányzatok 2016. I. félévében 1 266,8 Mrd Ft kiadást teljesítettek, a módosított előirányzat 42,0%-át használták fel. Az előző évi maradvány 523,8 Mrd Ft-ot tett ki, melyből az alaptevékenység kötelezettségvállalással terhelt maradványa 445,1 Mrd Ft. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai 799,4 Mrd Ft-ot jelentettek, mely a módosított előirányzat 50,5%-a, vagyis a teljesítés időarányosnak minősíthető.

A költségvetési fejezetek 2016. I. félévében az uniós előirányzatok nélkül a felülről nyitott előirányzatok 1 673,2 Mrd Ft összegű módosított kiadási előirányzatának 43,5%-át használták fel. A fejezeti tartalék előirányzatok 2016. I. félévében 4,5 Mrd Ft-tal, vagyis 10,1%-kal csökkentek.

A költségvetési fejezetek uniós kiadásainak alakulása

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásainak 2016. évi módosított előirányzata 1 432,0 Mrd Ft, melyből 2016. I. félévében 467,4 Mrd Ft került kifizetésre, ami 32,6%-os teljesülést jelent.

Együttesen a 2014-2020 operatív programok 2016. évi előirányzott összege 213,5 Mrd Ft-os összegben teljesült, ami 24,5%-os teljesülést jelent. Az időarányos előirányzathoz (50%) képesti elmaradás oka, hogy a programok felfutása 2016 júniusában kezdődött el. Az első félévben teljesített előirányzathoz június hónapban realizálódott 157,9 Mrd Ft, ami a 2016. I. félévi összeg 74,0%-a. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásának előirányzata év végére várhatóan teljesül, melyet az opera-

tív programok folyamatos kiírása, a fejlesztési keretek kormányhatározatokban történő közzététele alapoz meg.

Az uniós bevételek előirányzat teljesülését az Európai Unióval történő elszámolások bizonytalansága miatt, kockázatosnak ítéljük.

A központi költségvetés közvetlen kiadásainak alakulása

A központi költségvetés közvetlen kiadásai közül a legtöbb előirányzat felhasználása időarányosan alakult és az év második felére sem látunk negatív kockázatokat.

A lakásépítési támogatások esetében a különböző támogatási formák iránt növekvő az érdeklődés. Azonban a szerződésekkel lekötött összeg együttesen várhatóan alatta marad az éves előirányzatnak, a féléves felhasználási adatok alapján 10,0-15,0 Mrd Ft megtakarítás valószínűsíthető.

Állam által vállalt kezesség és viszontgarancia érvényesítése előirányzaton a felhasználás kedvezően alakult, az előirányzat 21,4%-a került felhasználásra, ezért azt valószínűsítjük, hogy az éves előirányzat teljesítésekor 10-14 Mrd Ft megtakarítás keletkezik.

Az állami vagyon bevételeinek és kiadásainak alakulása

Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek teljesítése 2016. első félévében az időarányos értékhez képest 31,5%-ot jelentett. Ezen belül az értékesítési bevételek 1,8 százalékponttal magasabb értékben teljesültek. A hasznosítási bevételek esetén 2016. I. félévében teljesült az éves előirányzat 108,5%-a. Ennek fő indoka, hogy 2016. júniusban beérkeztek az osztalékbevételek. A teljesítési arányon tovább javít a Magyar Nemzeti Bank által befizetett 50 Mrd Ft osztalék.

Az Egyéb értékesítési és hasznosítási bevételek előirányzat vonatkozásában kockázatot hordoz, hogy az eredetileg tervezett 133,0 Mrd Ft-ból még nem történt teljesítés.

Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások 172,4 Mrd Ft összegű előirányzata a tartalékok kormány által elhatározott átcsoportosításával, valamint a 2015. évi maradványból az állami vagyon kiadásaihoz csoportosított tételekkel 208,7 Mrd Ft-ra emelkedett. A tervezett kiadások 36,6%-os féléves teljesítése ellenére éves szinten nem számolunk megtakarítással, a kiadások 100%-os teljesítése várható 2016 második félévében.

A helyi önkormányzatok támogatása

A helyi önkormányzatok támogatása 2016. első félévében összesen 313,9 Mrd Ft-ban teljesült, ami a módosított költségvetési előirányzat 44,5%-a. Az önkormányzatok támogatásának alakulása előirányzatai a 2016. I-VI. teljesülési adatok elemzése alapján éves szinten várhatóan teljesülni fognak.

Ugyanakkor a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak első félévi támogatása a törvényi módosított előirányzat időarányos részénél 1,2 százalékponttal volt magasabb. A települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása alcím 98,0 Mrd Ft féléves kiadása 2%-kal, 3,8 Mrd Ft-tal haladta meg a módosított előirányzatot. Ezen belül két jogcímcsoporton (gyermekétkeztetési támogatás, szociális ágazati pótlék) a felülről nem nyitott előirányzat idő előtti felhasználása kockázatot jelent, 2,2-4,4 Mrd Ft többletkiadás merülhet fel.

Az elkülönített állami pénzalapok és a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai bevételeinek és kiadásainak alakulása

Az Elkülönített Állami Pénzalapok (ELKA) esetén a költségvetési törvényben meghatározott előirányzatokhoz viszonyítva az ELKA bevételei 54,2%-ban, kiadásai 43,0%-ban

teljesültek. Az ELKA pénzforgalmi egyenlege a teljesítési adatok alapján a központi alrendszer egyenlegét 2016 első félévében 65,5 Mrd Ft-tal javította.

A rendelkezésre álló információk és teljesítési adatok alapján az ELKA költségvetése teljesíthető, a végrehajtásában kockázat nem valószínűsíthető. Az ELKA-nál az egyes projektekre vonatkozó pályázatok kiírása és elbírálási átfutási ideje következtében a támogatások kifizetésére nagyobb arányban a költségvetési év II. félévében kerül sor. Ezért az ELKA költségvetése várhatóan teljesülni fog.

Társadalombiztosítás pénzügyi alapjai költségvetésének alakulása

2016 első félévében a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak (TB Alapok) bevételeinek és kiadásainak teljesítése összességében az időarányosnál kedvezőbb volt. A keletkezett időarányos bevételi többlet 47,2 Mrd Ft volt, amely az államháztartás központi alrendszere egyenlegére kedvező hatást gyakorolt.

A TB alapok bevételét képező szociális hozzájárulási adó megosztásában következett be változás 2016. július 1-jével, mert abból a két TB alapon kívül a NEFA is részesedik. Ez a TB alapok bevételeinek teljesítésére azonban nem jelent kockázatot.

Várhatóan 2016 végén a TB alapok 13,5-43,6 Mrd Ft-tal javíthatják az államháztartás központi alrendszerének egyensúlyát. A TB alapok költségvetésének teljesítésében jelentős kockázati tényezők nem valószínűsíthetők.

A Nyugdíjbiztosítási Alap (Ny. Alap) költségvetési bevételeinek és kiadásainak teljesítése 2016. június 30-ig megfelelt a törvényi előirányzatok időarányos felhasználásának és 22,3 Mrd Ft bevételi többlet keletkezett.

A Ny. Alap várhatóan a központi költségvetés egyensúlyát év végén 23,8 Mrd Ft-tal fogja javítani maximálisan.

Az Egészségbiztosítási Alap (E. Alap) bevételeinek és kiadásainak teljesítése az időarányosnál kedvezőbben alakult. A 2016. évi gazdasági folyamatok és az első féléves teljesítési adatok tapasztalatai alapján végzett előzetes számítások szerint 72,3 Mrd Ft bevételi többlet és a kiadási előirányzatok 52,5 Mrd Ft-tal történő túllépése prognosztizálható maximálisan.

Központi tartalékok

2016. I. félévében a Kormány döntései alapján a Rendkívüli kormányzati intézkedések előirányzat 32,4%-a, 38,9 Mrd Ft, az Országvédelmi Alap 40,1%-a, 32,1 Mrd Ft került átcsoportosításra a fejezetekhez.

A Céltartalékok 161,4 Mrd Ft összegű módosított előirányzatából 2016. I. félévében összesen 135,8 Mrd Ft (az előirányzat 84,1%-a) felhasználása történt meg. Kockázatot jelent, hogy a II. félévben esetleg szükségessé váló kiadások fedezetére már csak az előirányzat 15,9 %-a áll rendelkezésre.

A központi költségvetés adósságának alakulása és az adósságszolgálatl kapcsolatos bevételek és kiadások alakulása

A 2015. december 31. és a 2016. június 30. közötti időszakban a központi költségvetés adóssága 2015. év végi 24 699,7 Mrd Ft-ról 590,8 Mrd Ft-tal (2,4 %-kal) növekedett, 2016. június 30-án 25 290,5 Mrd Ft-ot tett ki. Az adósság növelését elsősorban a 2016. I. félévi költségvetési hiány tette szükségessé.

Az adósságállomány szerkezete jelentősen változott. Az 1 559,0 Mrd Ft értékű nettó forintkibocsátás következtében nőtt a forintadósság, a nettó devizaadósság viszont

891,6 Mrd forinttal csökkent. A forint árfolyamának gyengülése 70,3 Mrd forinttal növelte meg az adósság forintban mért értékét. Az adósságállományon belül a forintadósság részaránya, a fenti időszakban 65,6%-ról 70,3%-ra növekedett.

Az államadósság-mutató 2016. december 31-re tervezett mértéke, a 2016. évi költségvetési törvény alapján 73,3%. Az NGM előrejelzése szerint az államadósság mutató számológójában szereplő konszolidált Gst. szerint korrigált államadósság értéke várhatóan 25 667,5 Mrd Ft összegben alakul, a nevezőben szereplő 2016. év végi várható GDP összege pedig 35 194,2 Mrd Ft lesz. Ezáltal az államadósság mutató 2016. év végére várható értéke 72,9% lesz, amely teljes mértékben megfelel a Stabilitási törvény szerinti kritériumoknak.

Az államadósság finanszírozásához szükséges kamatkiadások előirányzat teljesítése 2016. év végére, a megalapozott likviditási tervnek köszönhetően várhatóan 1 053,9 Mrd Ft összegben alakul. Mindez az előirányzat 0,6 százalékpontos túllépését valószínűsíti, ami 5,8 Mrd Ft. A kamatbevételeknél várhatóan jelentkező 21,0 Mrd Ft összegű többletbevétel azonban ezt kompenzálja.

A központi alrendszer egyenlegének alakulása

Az államháztartás központi alrendszerének pénzforgalmi hiánya 2016. első hat havi összesített adatai alapján 402,1 Mrd Ft-ot tett ki, amely az éves előirányzat 52,8%-a. Ez az összesített hiány a központi költségvetés 514,9 Mrd Ft-os hiányából, a TB Alapok 47,2 Mrd Ft-os, valamint az ELKA 65,5 Mrd Ft pozitív egyenlegéből adódott. A társadalombiztosítás szufficitje a Ny. Alap 22,3 Mrd Ft-os és az E. Alap 24,9 Mrd Ft-os többletéből tevődött össze.

A 2016 első féléves költségvetési hiány összetevőinek ismeretében – a korábbi évekhez képest – az alacsony költségvetési hiány a központi alrendszer, a TB alapok és az ELKA kedvező folyamatainak eredménye. Bevételi oldalon pozitív hatást gyakorolnak a kedvező gazdasági folyamatok, a folyamatosan bővülő foglalkoztatás, és a gazdaság-fehérítési intézkedések (EKÁER, online pénztárgépek). Kiadási oldalon pedig a kiadások időarányos szinthez képesti kedvező teljesülése emelhető ki.

A 2016. első félév hiányadatának, annak összetevőinek ismeretében véleményünk szerint a költségvetési törvényben meghatározott 761,6 Mrd Ft-os hiánycél reális és biztonságosan teljesíthető.

Számszerű becsléseink alapján az év végére 163-212 Mrd Ft többletbevételt, és 33-37 Mrd Ft többletkiadást valószínűsítünk, ami az előirányzotthoz képest 130-175 Mrd Ft-tal kedvezőbb egyenleget jelent.

A becslésünk azonban nem tér ki

- az európai uniós támogatások bevételeinek alakulására az általunk nem ismert bizonytalansági tényezőkre tekintettel,
- az állami vagyontól származó „egyéb értékesítési és hasznosítási bevételek” előirányzatban tervezett 133,0 Mrd Ft alakulására, mivel az értékesítésre kerülő vagyon összetételét nem ismerjük, illetve a Beruházási Alapban felsorolt beruházások indítása az értékesítési bevételek teljesülésétől függ, azaz a bevételek nem teljesülése elvileg a költségvetés egyenlegét nem érinti.

Részletes elemzés

1. A 2016. évi költségvetés végrehajtását, az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása

Az elemzés elkészítésekor az előzetes tényadatok a GDP I és II. negyedéves, a további gazdasági folyamatok I-VI. havi (esetenként I-V. havi) teljesüléséről álltak rendelkezésre.

A 2016. évi gazdasági növekedésre vonatkozó prognózisok

A 2016. évi költségvetési törvény készítésekor az előterjesztés általános indoklásában figyelembe vett, a GDP 2016. évi volumenindex változására vonatkozó kormányzati becslés 2,5% volt. A nemzetközi intézmények közül az Európai Bizottság 2,5%-os, az IMF 2,3%-os, az OECD 1,6%-os GDP növekedést becsült 2016-ra Magyarországon.

A GDP volumene 2016 I. negyedévében 0,9%-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest. Az első negyedéves adatok ismeretében a 2016. évre vonatkozó szakértői előrejelzések egységesek voltak abban, hogy az éves növekedési kilátásokat negatív irányban módosították, valamint, hogy a 2016. évi GDP volumennövekedése szempontjából a belső fogyasztás bővülését tekintették meghatározónak.

A 2-2,5% körüli növekedési becslések nem maradnak el sokkal a kormányzati várakozástól (2,5%), de annál alacsonyabb növekedést valószínűsítene. A 2016. évi költségvetési törvényjavaslat általános indoklásában a kormányzat az általa prognosztizált 2,5%-os GDP növekedés esetén 330-410 Mrd Ft többletbevétellel számolt 2015-höz viszonyítva. Ha a GDP fél százalékponttal alacsonyabb ütemben növekedne, akkor az - a kormányzati kalkuláció szerint - a többletbevételek 70-90 Mrd Ft-tal csökkennének.

A 2016. évi GDP összetevőinek alakulása termelési oldalon

A KSH 2016 első negyedévre vonatkozó becslése a GDP volumenváltozására vonatkozóan az előző év hasonló időszakához viszonyítva 0,9%-os növekedést mutatott. Az adat a növekedés lassulását jelzi, amelyet elsősorban az ipar, ezen belül a feldolgozóipar 0,7%-os csökkenése, valamint a mezőgazdaság hozzáadott értékének 3,5%-os csökkenése okozott. Az ipari termelés 2016. I. negyedévi visszaesését szakértői vélemények szerint elsősorban a járműgyártásban történt karbantartási célú leállások okozták.

A GDP negyedéves volumennövekedéséhez a termelési oldalon a szolgáltatások hozzáadott értékének 3,0%-os növekedése járult hozzá leginkább, ezen belül a turizmus, a számítástechnikai szolgáltatások, valamint a szakmai, tudományos, műszaki és adminisztratív tevékenységből származó bevételek növekedtek jelentős mértékben.

A 2015. és 2016. évi első negyedéves GDP növekedése termelési oldali összetevőinek alakulását mutatja be az **1. számú táblázat**.

A bruttó hazai termék (GDP) termelésének volumenindex változása*
az előző év azonos időszakához képest

Időszak	Mezőgazdaság	Ipar	Szolgáltatások	GDP
2016. január-március	-3,5	-0,7	3,0	0,9
2015. január-március	-2,1	7,6**	2,1	3,5

*A változás százalékban, az előző év azonos időszaka = 100%

**A kiugró érték indoka az előző évi (2014) gyengébb bázisérték

Forrás: KSH adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A GDP 2016. II. negyedévi alakulásáról a KSH az első becslését 2016. augusztus 12-én hozta nyilvánosságra. Eszerint a GDP 2016. II. negyedévében 2015. második negyedévéhez képest 2,6 százalékkal (a naptári hatás kiszűrésével 2,2 százalékkal) nőtt. Az I-II. negyedéves adat pedig összességében 1,7 százalékos (a naptárhatás kiszűrésével 1,5 százalékos) növekedést mutat. A növekedéshez a legnagyobb mértékben a piaci szolgáltatások, valamint az ipar és a mezőgazdaság járultak hozzá. Az építőipar teljesítménye ugyanakkor továbbra is mérsékelte a növekedést. Az adatok összességükben azt mutatják, hogy a gazdasági növekedés dinamikájának 2016. I. negyedévében tapasztalt nagymértékű lassulása csak átmeneti volt, és a II. negyedévben élénkült a gazdaság, ezen belül az ipar és a mezőgazdaság is.

A GDP 2016. I. félévi növekedése összetevőinek alakulása felhasználási oldalon

A 2016 első negyedév GDP volumennövekedését felhasználási oldalon a végső fogyasztás 3,9%-os növekedése határozta meg. A fogyasztás növekedésén belül a háztartások tényleges fogyasztási kiadásának alakulása meghatározó volt (4%). Jelentős növekedést mutatott a közösségi fogyasztás is (3,4%), azonban a kormányzattól kapott természetbeni juttatások volumene 0,3%-kal csökkent. A háztartások fogyasztására vonatkozóan a szakértői becslések 2016-ra 4% feletti növekedést prognosztizálnak. A fogyasztás bővülését 2016 második félévében a bérkiáramlás várható növekedése segíti.

A bruttó állóeszköz felhalmozás előző évi átlagos növekedési üteme 1,9% volt, 2016-ra azonban éves szinten 2%-os csökkenés várható. A csökkenésre vonatkozó előrejelzést megerősítette, hogy 2016 első negyedévében az előző év hasonló időszakához viszonyítva a bruttó állóeszköz felhalmozás 7,8%-kal csökkent. A negyedéves csökkenés átmeneti jellegű volt. Mindezt elsősorban az okozta, hogy az előző pénzügyi ciklus európai uniós támogatásainak igénybevételel a finanszírozott beruházások befejeződtek, a mostani pénzügyi ciklus uniós támogatásainak felhasználásával finanszírozott beruházások viszont még csak csekély mértékben indultak el. 2016. második félévétől a beruházási aktivitás élénkülése várható, így éves szinten a beruházásoknak az I. negyedévinél kisebb, az eredeti kormányzati előrejelzéshez közeli mértékű csökkenése várható.

A nemzetgazdaság külkereskedelmi forgalmában 2016 első negyedévben aktívum keletkezett. Ennek mértéke azonban csökkent az előző évhez viszonyítva, az export bővülési üteme lassult (a kormányzati prognózisban előre jelzett 7,4 százalékhoz képest 5,7 százalék volt), ezzel szemben az import növekedése a kormányzati előrejelzéshez (7,1 százalék) képest némileg dinamikusabbá vált, és 7,4 százalékot ért el. A 2016. I-V. havi adatok szerint a kivitel 5,4 százalékkal, a behozatal pedig 6,3 százalékkal nőtt 2015. azonos időszakához képest. A külkereskedelem továbbra is igen jelentős többletet mutat. 2016 júniusában a külkereskedelmi többlet 1660 milliárd forint volt. Ennek ellenére egyrészt a hazai export növekedésének a korábbi éveknél mérsékeltebb dinamikája,

másrészt a belső kereslet élénkülésével párhuzamosan emelkedő importigény miatt az un. nettó export várhatóan negatív lesz következésképpen a statisztikai számbavételnél mérsékli majd a GDP növekedését.

A GDP 2015. és 2016. évi első negyedéves növekedése összetevőinek alakulását felhasználási oldalon mutatja be a **2. számú táblázat**. 2. számú táblázat

A bruttó hazai termék (GDP) felhasználásának volumenindexei*
az előző év azonos időszakához képest

Időszak	Végso fogyasztás	Bruttó állóeszköz felhalmozás	Export	Import	GDP
2016. január-március	3,9	-7,8	5,7	7,8	0,9
2015. január-március	1,4	-5,5	8,4	7,4	3,5

* A változás százalékban, az előző év azonos időszaka = 100%

Forrás: KSH adatai alapján ÁSZ szerkesztés

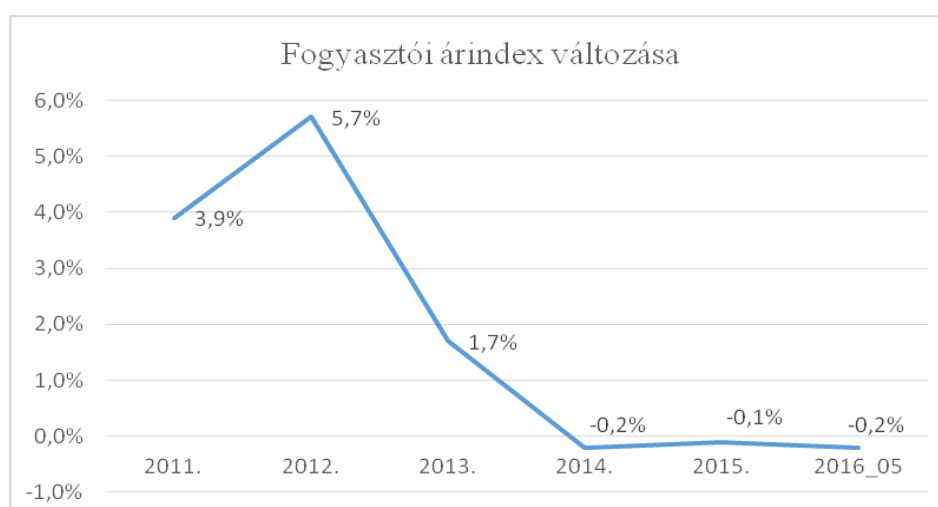
További gazdasági folyamatok alakulása

Az infláció 2016 első félévében 0,1% volt az előző év azonos időszakához viszonyítva. Mértéke várhatóan nem fogja meghaladni éves szinten a 0,5%-ot. Az inflációs ráta változását pozitívan érintette az üzemanyagok világpiaci árcsökkenése. Ezzel szemben a szeszes italok, dohányárak drágultak, az élelmiszerek ára változatlan maradt. Az inflációnak a kormányzati prognózisban előre jelzett 1,6 százaléknál lényegesen kisebb mértéke társadalompolitikai szempontból kedvező, viszont visszafogja az adósságmutató nevezőjében szereplő nominális GDP növekedésének ütemét.

A 2011-2016 májusa között a fogyasztói árindex változását mutatja be az **1. számú ábra**.

1. számú ábra

A fogyasztói árindex változása* az előző évhez viszonyítva
2011 és 2016 májusa között

* A változás százalékban, az előző év azonos időszaka = 100%

Forrás: KSH adatai alapján ÁSZ szerkesztés

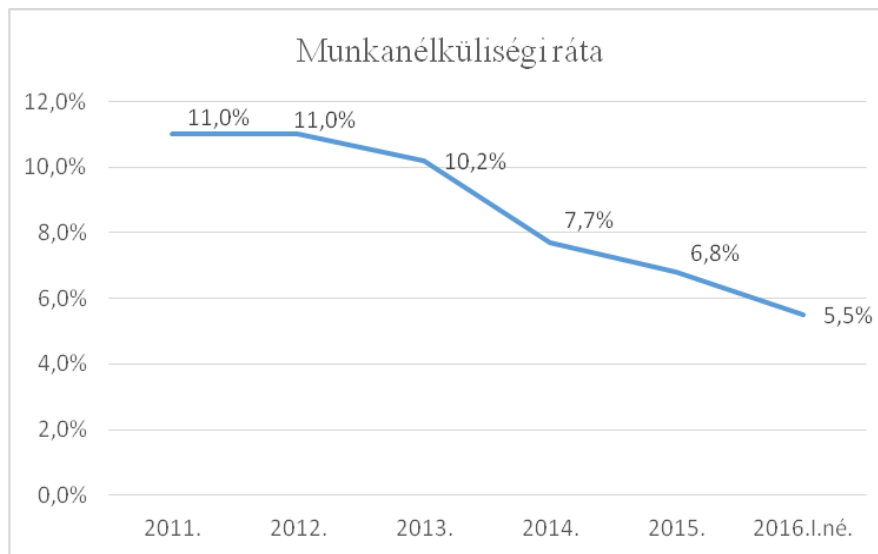
A KSH 2016. júniusi adatszolgáltatása alapján a teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos bruttó keresete 256 500 forint volt 2016. áprilisban. A bruttó átlagkeresetek a pénzügyi, biztosítási tevékenység gazdasági ágakban voltak a legmagasabbak (542 400 Forint), a humán-egészségügyi, szociális ellátás területén a legalacsonyabbak (150 100 Forint). A családi kedvezmény nélkül számított átlagos nettó kereset ugyan-ezen időpontban 170 600 Forint volt.

A bruttó keresetek 2016-os alakulására vonatkozó kormányzati előrejelzés 6,0%. Ezzel megegyező mértékben nőttek a bruttó átlagkeresetek 2016 január-június között az előző év hasonló időszakához viszonyítva. A növekedéshez a költségvetési szervek 7,9 százalékos és a vállalkozások 5,3 százalékos keresetemelkedése járult hozzá. A nettó átlagkeresetek 2016. évi emelkedése a bruttó bérnövekedést meghaladó mértékű (7,8%) volt a személyi jövedelemadó kulcsának egy százalékpontos csökkentésének köszönhetően.

A munkanélküliség 2016 első negyedében 5,5%-ra, majd a II. negyedében 5,1 %-ra mérséklődött. A foglalkoztatottak létszáma 2016. április - júniusban az egy évvel korábbihoz képest 3,4%-kal magasabb, 4 millió 343 ezer fő volt. A növekedéshez döntően a hazai elsődleges munkaerőpiac járult hozzá. A 15-64 évesek korcsoportjába tartozók foglalkoztatási aránya 66,4%-ra emelkedett, 2,6 százalékponttal magasabb szintre az előző év hasonló időszakához viszonyítva. A munkanélküliségi ráta 2011 és 2016 első negyedévé közötti változását mutatja be a **2. számú ábra**.

2. számú ábra

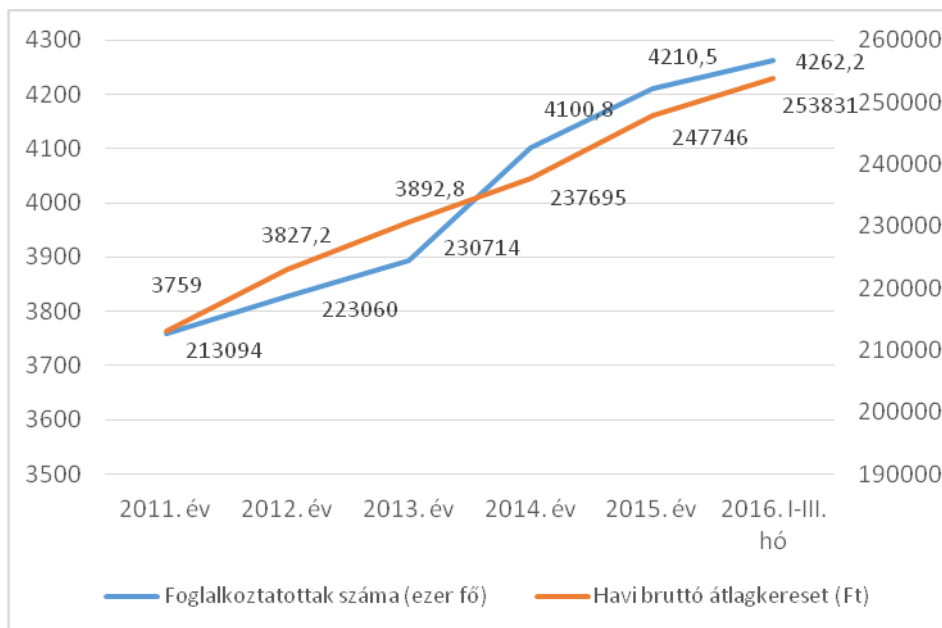
A munkanélküliségi ráta alakulása 2011 és 2016 első negyedévé között

Forrás: KSH adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A költségvetési bevételek alakulására a szociális hozzájárulási adón és járulékokon keresztül kedvező hatást gyakorolt a foglalkoztatottak számának folyamatos növekedése, valamint a havi bruttó átlagkeresetek tendenciaszerű emelkedése is. A kedvező folyamatok a közszférában végrehajtott életpálya intézkedéseknek, valamint a versenyszféra foglalkoztatás bővülésének köszönhetőek. A foglalkoztatottak számának, valamint a havi bruttó átlagkeresetnek a 2011-2015. években, valamint 2016. I-III. hónapban mért együttes alakulását mutatja be a **3. számú ábra**.

**A foglalkoztatás és a bruttó átlagkereset együttes alakulása
2011 és 2016 márciusa között**

Forrás: KSH adatai alapján ÁSZ szerkesztés

2. Az államháztartás központi alrendszere egyenlegének alakulása

Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény az államháztartás központi alrendszerének 2016. évi hiányát 761,6 Mrd Ft-ban állapította meg, a központi költségvetés -755,6 Mrd Ft-os, az elkülönített állami pénzalapok (ELKA) -6,0 Mrd Ft-os és a TB Alapok nullszaldós egyenlegeként¹.

A 2016. évi LXXVI. törvény Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény módosításáról az államháztartás központi alrendszerének 2016. évi hiányát nem változtatta meg, ennek értéke 761,6 Mrd Ft maradt.

Az államháztartás központi alrendszerének pénzforgalmi hiánya 2016. első hat havi összesített adatai alapján 402,1 Mrd Ft-ot tett ki, amely az éves előirányzat 52,8%-a. Ez az összesített hiány a központi költségvetés 514,9 Mrd Ft-os hiányából, a TB Alapok 47,2 Mrd Ft-os, valamint az ELKA 65,5 Mrd Ft pozitív egyenlegéből adódott. A társadalombiztosítás szufficitje a Ny. Alap 22,3 Mrd Ft-os és az E. Alap 24,9 Mrd Ft-os többletéből tevődött össze.

¹ A helyi önkormányzatok -24,0 Mrd Ft-os egyenlegével az államháztartás hiánya összesen 785,6 Mrd Ft-ot ér el (lásd 2016. évi költségvetési törvény Fejezeti indokolások Államháztartás mérlege (2015-2019) c. táblázat).

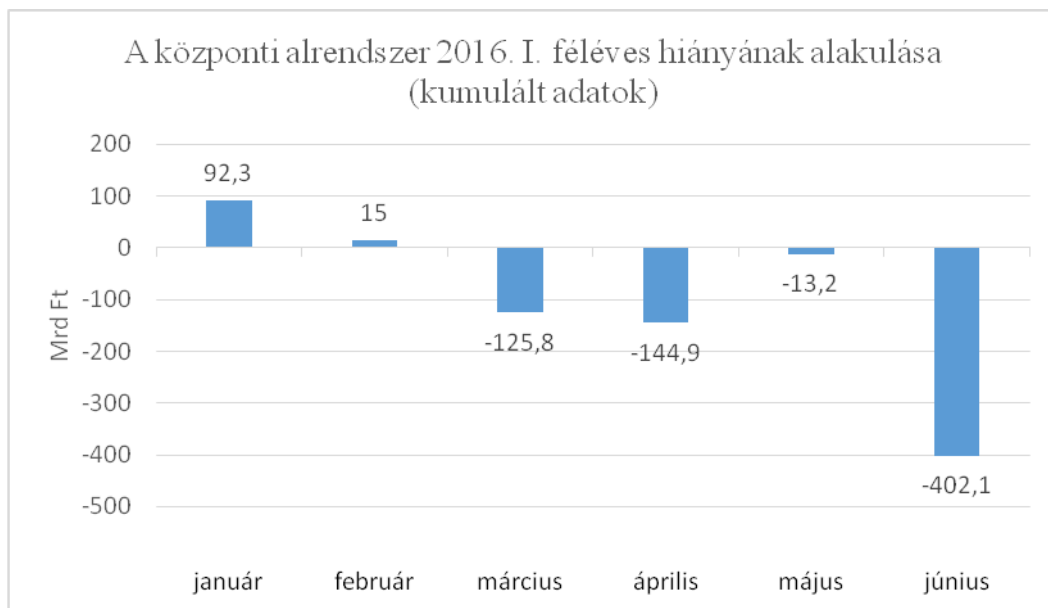
Az államháztartás központi alrendszerének június végi főbb pénzforgalmi adatai

	2016. évi törvényi módosított elő- irányzat Mrd Ft	2016 I-VI. hó tény Mrd Ft	2016 I-VI/2016 évi törvényi módosított előirányzat, %
Központi költségvetés			
Bevétel	10 603,8	5 006,6	47,2
Kiadás	11 359,4	5 521,5	48,6
Központi költségvetés egyenlege	-755,6	-514,9	68,1
Elkülönített állami pénz- alapok			
Bevétel	595,2	322,9	54,2
Kiadás	601,2	257,3	42,8
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	-6,0	65,6	-
Társadalombiztosítási alapok			
Bevétel	5 023,0	2 563,8	51,0
Kiadás	5 023,0	2 516,6	50,1
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	0,0	47,2	-
Központi alrendszer ösz- szesen			
Bevétel	16 222,0	7 893,3	48,7
Kiadás	16 983,6	8 295,4	48,8
Központi alrendszer egyenlege	-761,6	-402,1	52,8

Forrás: NGM adatok alapján ÁSZ szerkesztés

Az államháztartás központi alrendszerének 402,1 Mrd Ft-os pénzforgalmi hiánya az elmúlt közel másfél évtized legalacsonyabb első féléves hiányadatát jelenti. Összehasonlításként, 2015. június végén az államháztartás központi alrendszerének deficitje a mostaninak több mint kétszerese, 823,3 Mrd Ft volt.

Fontos megjegyezni, hogy az előző évek tapasztalatai alapján a kiadások és bevételek teljesülésének időben eltérő eloszlása miatt a hiány nagyságának lefutása nem időarányos. A hiány 2016. évi havonkénti halmozott értékének alakulását a 4. számú ábra mutatja be. Az ábra alapján látható, hogy a kiadások 2016 I. félévében az első öt hónapban alig haladták meg a bevételeket.

Forrás: NGM adatai alapján saját szerkesztés

A központi költségvetés bevételei az első hat hónapban a törvényi módosított előirányzat 47,2%-át, míg a kiadások a 48,6%-át érték el. A központi költségvetés egyenlege a törvényi módosított előirányzat 68,1%-át érte el a 2016. január-június összesített adatok alapján. Összehasonlítva 2015-ben központi költségvetés bevételei az első hat hónapban a törvényi módosított előirányzat 42,9%-át, míg a kiadások 45,6%-át érte el. Az idei kedvezőbb időarányos hiány tehát egyaránt köszönhető a bevételek nagyobb arányú beérkezésének és a kiadások visszafogottabb növekedésének.

3. A központi alrendszer adósságának és az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások alakulása

A Kvtv. szerint az államháztartás 2016. december 31-ére tervezett adóssága - 303,7 forint/euró, 289,4 forint/svájci frank és 276,3 forint/amerikai dollár árfolyam mellett - 25 898,5 Mrd Ft.

A központi költségvetés adóssága 2015. év végi 24 699,7 Mrd Ft-ról 590,8 Mrd Ft-tal (2,4 %-kal) növekedett, 2016 júniusára 25 290,5 Mrd Ft-ot tett ki². Az adósság növekménye elsősorban a központi költségvetés I. féléves hiányát finanszírozta. 70,3 Mrd Ft-tal növelte az adósságot az árfolyamváltozás hatása a forint árfolyam kismértékű gyengülése miatt.

Lényegesen változott az adósság összetétele. A költségvetés féléves hiányát és részben a lejáró devizaadósságot az 1 559,0 Mrd Ft összegű nettó forintkibocsátás finanszírozza, amely jellemzően lakosoknak közvetlenül értékesített állampapírok útján valósult meg. Az adósságot csökkentette 961,9 Mrd Ft értékben a nettó devizalejárat, amelyet forint-

² Ez az adósság érték a 2016. június végi tényleges árfolyamok alapján és nem a Kvtv.-ben rögzített árfolyamon került kiszámításra. Ugyanakkor az adósság értékében nem jelenik meg az államháztartás önkormányzati alrendszerének és az egyéb kormányzati szervek adóssága. További eltérés a Stabilitási törvény szerint számított adóssághoz képest, hogy az adósságmutató számításánál az államadósságot korrigálni kell azzal a növekménnyel, amit az uniós források késedelmes beérkezése okoz. Ez mintegy 440 Mrd forintot jelent.

kibocsátások finanszíroztak, valamint 76,6 Mrd forint értékben a devizaadósság kockázatainak csökkentését célzó swap ügyletek fedezetét biztosító mark-to-market betétállomány csökkenése.

A forintadósság szerkezetében is eltolódás volt tapasztalható. A diszkont kincstárjegyek aránya az összesített államadósságon belül 1,3 százalékponttal, 3,7%-ról 5,0%-ra nőtt, míg a lakossági állampapírok aránya 3,5 százalékponttal, 14,2%-ról 17,7%-ra nőtt.

A központi költségvetés devizaadóssága június végig a 2015. december 31-i állapothoz képest 891,6 Mrd Ft-tal (11,5%-kal) csökkent, így 6 844,2 Mrd Ft-ot tett ki. A devizaadósság csökkenését a közel azonos összegben az Európai Unió által nyújtott hitelek visszafizetése (470,6 Mrd Ft), valamint az államkötvények visszaváltása (421,0 Mrd Ft) eredményezte. A devizahitelek és államkötvények visszafizetésével a devizaadósság összesített államadósságon belüli aránya 4,2 százalékponttal csökkent 31,3%-ról 27,0%-ra mérséklődött. A devizahitelek arányának csökkenésével a központi költségvetés devizakitettsége jelentősen csökkent.

Az egyéb kötelezettségek értéke, 2015. december 31. és 2016. június 30. között 76,6 Mrd Ft-tal (10,1%-kal) csökkent, az összesített államadósságon belüli aránya 0,4%-kal, 3,1%-ról 2,7%-ra csökkent.

A központi költségvetés adósságának 2015. év végi és 2016. június végi adatait a **4. számú táblázat** foglalja össze.

4. számú táblázat

A központi költségvetés forint- és devizaadósságának alakulása

Adósságállomány	2015.12.31. (Mrd Ft)	Megoszlása %	2016.06.30. (Mrd Ft)	Megoszlása %	Változás az előző időszak adatahoz ké- pest	
					Mrd Ft	%
Forintadósság						
Hitel	694,1	2,8	844,5	3,3	150,4	21,7
Államkötvény	11 043,4	44,7	11 146,0	44,1	102,6	0,9
Lakossági állampapír	3517,4	14,2	4477	17,7	959,6	27,3
Diszkont kincstárjegy	901,5	3,7	1258,6	5	357,1	39,6
Nem piaci értékesítésű állampapírok	51,5	0,2	40,8	0,2	-10,7	-20,8
Forintadósság össze- sen	16 207,9	65,6	17 766,9	70,3	1559	9,6
Devizaadósság*	7 735,8	31,3	6844,2	27	-891,6	-11,5
Forint és deviza- adósság összesen	23 943,7	96,9	24611,1	97,3	667,4	2,8
Egyéb kötelezettségek	756	3,1	679,4	2,7	-76,6	-10,1
Mindösszesen	24 699,7	100	25 290,5	100	590,8	2,4

*A devizaadósság a hónap utolsó munkanapján jegyzett MNB középárfolyamon kerül értékelésre.

Forrás: ÁKK Zrt. adatai alapján saját szerkesztés

A devizakitettség 2016. I. félévi csökkenő tendenciája összhangban volt az ÁKK Zrt. 2016 évi államadósság-kezelési stratégiájával, amely stratégiai célként az államadósság devizahányadának jelentős mértékű csökkentését határozta meg.

További stratégiai cél volt a lakossági állampapír értékesítés felfuttatása. Mindez a lakossági értékpapír állomány növekedése, valamint az államadósság szerkezetén belüli megoszlásának növekedése által valósult meg. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű Prémium Magyar Államkötvény és a Bonusz Magyar Államkötvény együttes állománya 2016. június végén 160,9 Mrd Ft-os, 2016. I. félévében bekövetkező növekedésének hatására 1 359,2 Mrd Ft-ot tett ki.

Az állampapírok értékesítésének felfuttatását a jegybank expanzív monetáris politikája³ is segítette. Ez ugyanis arra ösztönözte a pénzügyi intézményeket, hogy szabad forrásaikból a jegybanki megtakarítási termékek igénybe vétele helyett minél több állampapírt vásároljanak.

Az államadósság-mutató 2016. december 31-re tervezett mértéke, a 2016. évi költségvetési törvény alapján 73,3%. Az NGM 2016. július 14-i előrejelzése szerint az államadósság mutató számlálójában szereplő konszolidált Gst. szerint korrigált államadósság értéke várhatóan 25 667,5 Mrd Ft összegben alakul. A 2016. év végi várható GDP összege 35 194,2 Mrd Ft, így az államadósság mutató 2016. év végére várható értéke 72,9%, amely 1,7 százalékponttal alacsonyabb a 2015. év végi értéknél (74,6%), így a Stabilitási törvény szerinti kritériumoknak megfelel.

A tervezett államadósság mutató a 2016. évi várható értéke alapján véleményünk szerint teljesíthető, az ezt befolyásoló korrigált államadósság és GDP várható értékének elérése a feltárt jogszabályi és makrogazdasági körülmények alapján nem tekinthető kockázatosnak.

Az adósságszolgálattal kapcsolatos kamatkidadások 2016. évi előirányzott összege 1 048,1 Mrd Ft, mely 2016. I. félévében 623,1 Mrd Ft összegben, 59,4%-ban teljesült. A kamatkidadások összege az időarányos teljesüléshez képest 9,4 százalékponttal magasabb. Az adósságszolgálati kiadások és bevételek természetüknél fogva nem rendelkeznek egyenletes havi lefutással, az ÁKK Zrt. által készített 2016. évi likviditási terv szerint a 2016. II. félévben esedékes kamatkidadások várható összege 430,8 Mrd Ft. A 2016. év végére a kamatkidadások összege várhatóan 1053,9 Mrd Ft összegben alakul, ez az előirányzat 0,5 százalékos (5,8 Mrd Ft) túllépését valószínűsíti.

Az adósságszolgálattal kapcsolatos kamatbevételek 2016. évi előirányzott összege 73,9 Mrd Ft, mely 2016. I. félévben 62,4 Mrd Ft összegben, 84,4%-ban teljesült. A kamatbevételek az időarányos teljesülési szinthez képest 34,4 százalékponttal magasabban realizálódtak. Az ÁKK Zrt. likviditási terve alapján a 2016. év végéig még várható kamatbevétel összege 32,5 Mrd Ft, ami várhatóan 94,9 Mrd Ft összegű, 128,4%-os teljesülést fog eredményezni.

A kamatbevételeknél várhatóan jelentkező 21,0 Mrd Ft összegű többletbevétel kompenzálja a kamatkidadásoknál jelentkező 5,8 Mrd Ft-os kiadási többletet. A kamatbevételek és kamatkidadások előirányzatának 2016. év végi teljesülése nem hordoz kockázatot.

4. A költségvetés közvetlen bevételeinek alakulása

A 2016. év első hat havi költségvetési folyamatok alapján a 8129,1 Mrd Ft előirányzattal⁴ rendelkező adóbevételeknél elmaradás várhatóan nem jelentkezik.

³ A forgalomban lévő pénzmennyiség növelését célzó intézkedések alkalmazása a jegybank által.

⁴ Előirányzat, 2016. évi előirányzat megfogalmazás a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 2016. június 30-án hatályos éves előirányzatait jelenti, amelyek tartalmazzák az évközi előirányzat-módosításokat is.

A legjelentősebb adóbevételt jelentő előirányzatok - TAO 689,9 Mrd Ft, ÁFA 3 388,9 Mrd Ft és SZJA 1 694,5 Mrd Ft - teljesítését összességében nem tekintjük kockázatosnak.

Az egyéb költségvetési bevételeknél az előző évi költségvetési kiadásból visszatérülés címén elsősorban a fejezetektől 30,0-35,0 Mrd Ft összegben technikai jellegű többletbevétel valószínű. Az államháztartás alrendszeréből érkező befizetések közül az önkormányzatok befizetéseiből várható 3,0-5,0 Mrd Ft többletbevétel. A közvetlen bevételek elemzésben bemutatott elemeinél összességében 2016-ban 37,0-42,0 Mrd Ft többlet befizetés valószínűsíthető (Részletesen lásd az 1. számú mellékletben).

Gazdálkodó szervezetek befizetései

A gazdálkodó szervezetek befizetéseiből származó bevételeknél 5,0-8,0 Mrd Ft bevételkiesés valószínű. A kisadónál keletkező bevételkiesés más adónemek esetében valószínűsíthetően a tervezetthez képest bevételi többletet eredményez.

TAO címén a 2016. év első hat hónapjában 281,9 Mrd Ft, az előirányzat 40,9%-a folyt be a központi költségvetésbe. Az időarányos előirányzatnál 63,1 Mrd Ft-tal, 9,1%-kal kevesebb TAO-t fizettek be a gazdálkodó szervezetek. Az I. félévi bevételt mérsékelte, hogy a 367,6 Mrd Ft-os befizetés mellett a visszaigényelt adó - a cégek által tett TAO felajánlások és ezek átutalása miatt - jelentősen, az előző év azonos adatának, 42,3 Mrd Ft-nak több mint kétszeresére, 85,7 Mrd Ft-ra emelkedett. A speciális adóelőleg fizetési előírások miatt a TAO bevételek évközi beérkezése nem egyenletes. Várhatóan a második félévben az időarányosnál nagyobb összegű bevétel jelentkezik a feltöltési kötelezettség miatt.

A gazdasági növekedés üteme, a december 20-i feltöltési kötelezettség várható teljesülése és a 2015. évi nyilatkozat alapján igénybevett jelentős összegű növekedési adóhitel 2016. évi részleges törlesztésének együttes hatására megállapítható, hogy a 2016. évi TAO előirányzat várhatóan teljesülni fog.

A növekedési adóhitel igénybevételével a 2015. évi TAO megfizetése áttolódik nyolc egyenlő részletben a 2016. és 2017. évekre az erre jogosult vállalkozásoknál. 2015. december 20-ig több mint 70 vállalkozás élt a növekedési adóhitel lehetőségével. Ezek a cégek a 2016-2017. évekre vonatkozóan összesen mintegy 542,0 Mrd Ft értékben⁵ vették igénybe 2015-ben ezt a speciális fizetési halasztást. A TAO bevétel 2016. évi 400,5 Mrd Ft eredeti előirányzata nem tartalmazta a növekedési adóhitel 2016. évi törlesztése miatti többletet, azonban az a 2016. június 24-től hatályos 689,9 Mrd Ft előirányzatba már beépítésre került.

A **hitelintézeti járadék** előirányzata 6,3 Mrd Ft volt, amelyből a 2016. év első hat hónapjában 1,3 Mrd Ft, az előirányzat 20,6%-a folyt be a költségvetésbe. Az alacsony teljesítés egyik oka, hogy az I. félévben jogszabályi előírás alapján csak az I. negyedévi járadékkelőleg jelent meg bevételként és a II. félévre húzódik át a következő három negyedévre vonatkozó járadékkelőleg befizetése. Az időarányos előirányzattól 29,4%-kal elmaradó bevételt így egyrészt a speciális járadékkelőleg fizetési előírás, másrészt a csökkenő államilag támogatott hitelállomány és a csökkenő kamatláb együttes hatása okozta.

⁵ <http://www.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/parlament-allamtitkarsag/hirek/penzugyi-segitseg-a-legalis-gyorsan-novekvo-cegeknek>

A korábbi években keletkezett hitelállomány és a kamatláb csökkenését nem ellensúlyozza az új lakáshitel-szerződések növekedése, ezért év végére 1,0-2,0 Mrd Ft elmaradás várható az előirányzathoz képest.

A **cégautó adó** 2016. évi előirányzata 27,7 Mrd Ft, amely az I. félévben 57,0%-ra, 15,8 Mrd Ft-ra teljesült. Ez annak ellenére jelentett az időarányosnál 2,0 Mrd Ft-tal magasabb bevételt, hogy tervezéskor az átlagos adó csökkenésével számoltak a cégautó flották folyamatos megújítása nyomán a legkedvezőbb környezetvédelmi besorolás alá tartozó gépjárművek arányának emelkedése miatt.

Megállapítható, hogy az előirányzat teljesülése nem minősül kockázatosnak. A 2015. évi 28,8 Mrd Ft előirányzatot 9,4%-kal meghaladó 2015. évi és a 2016. I. félévi teljesítés alapján a várható többletbevétel 2,0-4,0 Mrd Ft.

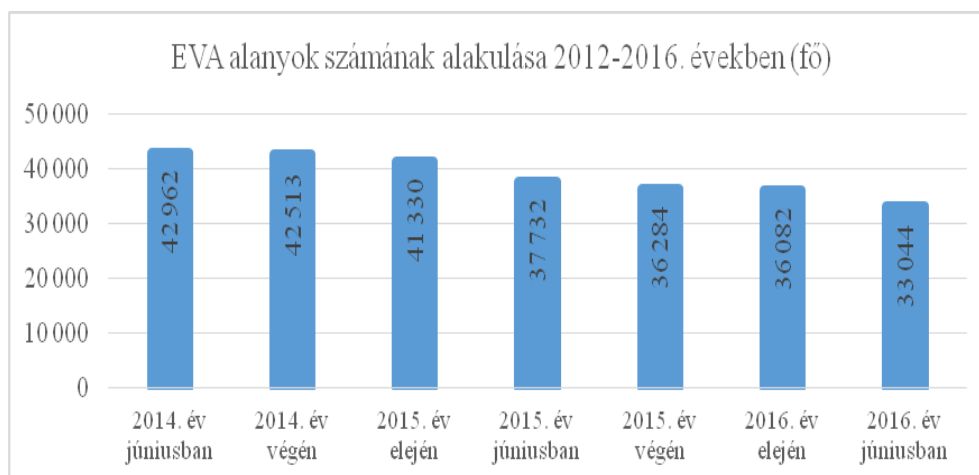
Az **energiaellátók jövedelemadójának** 2016. évi előirányzata 41,3 Mrd Ft, amelynek teljesítése 14,1 Mrd Ft volt az év első hat hónapjában. A teljesítés nem volt időarányos, attól elmaradt 6,6 Mrd Ft-tal, 15,9%-kal. A speciális jövedelemadó-előlegfizetési, -bevallási szabályok miatt az év első öt hónapjában - a 2014. évre bevallott jövedelemadó alapján - közel 3,0 Mrd Ft befizetés volt havonta, a kiutalás összege azonban minimális volt.

A második félévben a havi jövedelemadó-előlegbefizetések - amelyeket a 2015. évre bevallott jövedelemadó alapján kell teljesíteni - az első félévit várhatóan nem haladják meg. Ugyanakkor a feltöltési kötelezettség II. félévben várható teljesülését figyelembe véve az előirányzat alatti teljesítés várható 3,0-5,0 Mrd Ft közötti összegben.

Az **EVA** 2016. évi előirányzata 75,2 Mrd Ft, az I. félévben befolyt bevétel 21,9 Mrd Ft volt, amely az előirányzat 29,1%-át jelentette. Az adónemből származó bevétel 15,7 Mrd Ft-tal az időarányos alatt maradt, mivel az adóelőleg fizetése és elszámolása nem egyenletes bevételt jelent az év során. Az I. félévben április 12-ig fizették meg az adózók az I. negyedévi adóelőleget. A II. félévben a július és október hónapban folyik be a II-III. negyedévi adóelőleg, valamint december 20-ig megtörténik a várható éves adóra vonatkozó feltöltés. Az időarányos alatti I. félévi bevétel alakulásához hozzájárult még, hogy 2016. június 30-ig az előző év végi állapothoz képest az EVA alanyok száma 3240 fővel, 8,9%-kal csökkent az első félévben.

Az **5. számú ábra** mutatja be az EVA adózók számának alakulását a 2012-2016. években⁶.

⁶ Az EVA, majd a későbbi diagramokban a KATA, KIVA adózók számának változását bemutató 2016. évi adatok 2016. június végi állapotra álltak rendelkezésre.

Forrás: NAV adatszolgáltatása alapján ÁSZ szerkesztés

Az előirányzat teljesülése nem tekinthető kockázatosnak, mivel a második félévben nagyobb bevételt eredményező adóelőleg fizetési előírások ellensúlyozzák az EVA alanyok számának csökkenését.

Bányajáradék címen a központi költségvetésnek 2016. év első hat hónapjában 12,4 Mrd Ft bevétele származott, amely a 31,5 Mrd Ft előirányzat 39,4%-át érte el. Az időarányostól a teljesítés 3,4 Mrd Ft-tal maradt el. Ezen előirányzatra jellemző az alacsony teljesítés, mivel 2015. első hat hónapjában is csak az előirányzat 40,2%-a, 19,7 Mrd Ft folyt be, valamint 2015-ben az éves bevételi előirányzat 71,4%-a (35,0 Mrd Ft) teljesült.

Év végére az előirányzathoz képest 7,0-9,0 Mrd Ft elmaradás várható, mivel tervezéskor hordónként 65,8 USD kőolajárral számoltak, ugyanakkor a kőolaj világpiaci ára 2016. I. félévében ennél alacsonyabb volt. Az I. félévben a kőolajár hordónként 30-55 USD között mozgott enyhén emelkedő tendenciával és az előrejelzések sem mutatnak jelentős emelkedést az év hátralévő részében. Ezek alapján ezen előirányzat esetén teljesülési kockázat állapítható meg.

Játékadó címen a 41,2 Mrd Ft éves előirányzat mellett a központi költségvetésnek a 2016. év első hat hónapjában 12,6 Mrd Ft bevétele keletkezett. A teljesítés nem volt időarányos, az előirányzat 30,6%-át érte el, az időarányos előirányzatnál 8,0 Mrd Ft-tal, 19,4%-kal alacsonyabb összegű volt a teljesítés. A játékadó bevétel a tényleges forgalomhoz igazodik, nem ütemezhető pontosan a bevétel nagysága, amely a bevételkiesés kockázatát hordozza magában.

Megállapítható, hogy az előirányzat tervezéskor nem kalkuláltak a Szerencsejáték Zrt. számára megállapított adókedvezmény hatásával. Továbbá erre tekintettel az első félévben előirányzat-módosítás nem volt, ezért a Szerencsejáték Zrt. adókedvezménye miatt a játékadónál 5,0-8,0 Mrd Ft bevételkiesés várható az előirányzathoz képest 2016 végére.

A **pénzügyi szervezetek különadójának** 2016. évi előirányzata 79,2 Mrd Ft, amelyből a 2016. év első hat hónapjában 31,4 Mrd Ft, az előirányzat 39,6%-a folyt be. A teljesítés 8,2 Mrd Ft-tal az időarányos alatt maradt. Ennek oka, hogy a vártnál nagyobb bevételkiesést okozott a különadó mértékének csökkentése. 2016. január 1-től a hitelintézeteknél a különadó mértéke az adóalap 50 milliárd forintot meghaladó része után 2015-ben 0,53% volt, amely 2016-ra 0,24%-ra csökkent. A II. félévi adóbevételt növeli, hogy a

2009. december 31-ét követően jogelőd nélkül létrejött pénzügyi szervezet, valamint a naptári évtől eltérő üzleti évet alkalmazó adózó a különadót a II. félévben köteles bevalani és befizetni. A második félévben éves bevallásra és befizetésre kötelezett adózók száma alacsony, így az ebből származó bevétel nem ellensúlyozza az adómérték csökkenésének hatását, ezért 2016-ban 5,0-10,0 Mrd Ft elmaradás várható az előirányzathoz képest.

A **kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA)** 2016. évi előirányzata 70,1 Mrd Ft. Tervezéskor a 2015. évi előirányzat 13,8 Mrd Ft-tal növekedett a KATA alanyok számának bővülésére alapozva. Az idei év első félévében 33,8 Mrd Ft befizetés történt, amely az előirányzat 48,2%-a volt. A befizetés 1,8%-kal, 1,3 Mrd Ft-tal elmaradt az időarányostól annak ellenére, hogy 2016. I. félévében a KATA alanyok száma 21 309 adózóval nőtt, azonban ezen belül a főállású adózók aránya csökkent. (A mellékállású kisadózók tételes adókötelezettsége havi 25 000 Ft, míg a főállásúak kötelezettsége 50 000 Ft havonta.)

A mellékállású kisadózók arányának növekedése miatt a KATA előirányzat 2,0-3,0 Mrd Ft-os alulteljesítése valószínűsíthető.

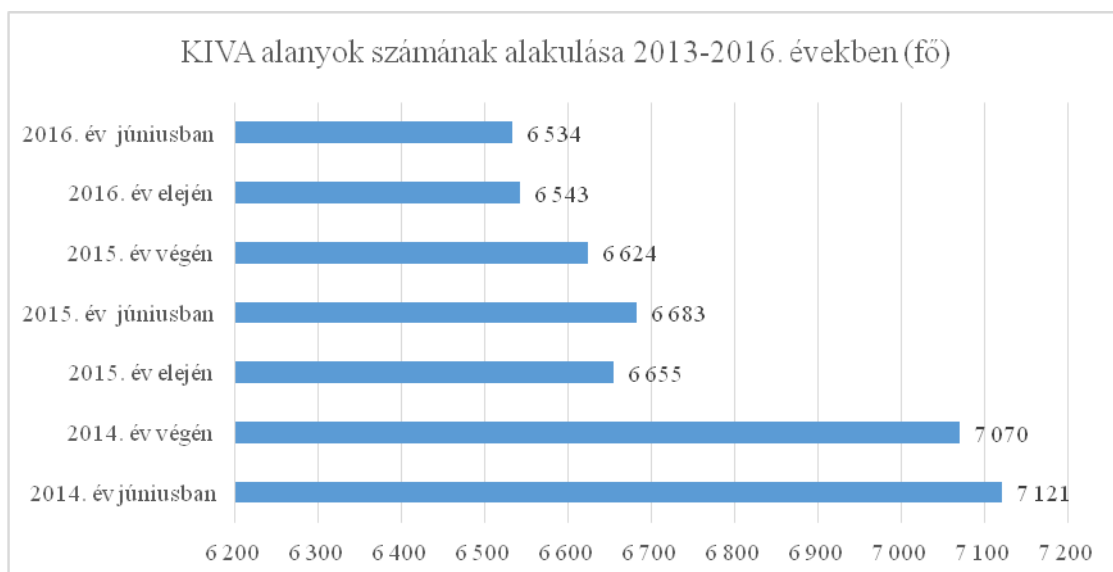
A **6. számú ábra** mutatja be a KATA alanyok számának alakulását 2013-2016. években.

6. számú ábra

Forrás: NAV adatszolgáltatása alapján ÁSZ szerkesztés

A **kisvállalati adó (KIVA)** 2016. évi előirányzata 13,8 Mrd Ft. A 2016. év I. félévében ebből az adónemből 7,4 Mrd Ft bevétel származott, amely az előirányzat 53,6%-a. Az I. félévben a bértömeg növekedése miatt az időarányosnál kedvezőbb volt a teljesítés annak ellenére, hogy az adózók száma az előző év végéhez képest 2016 júniusára 149 fővel csökkent. A költségvetés tervezésekor a 16,4 Mrd Ft 2015. évi előirányzatot 2,6 Mrd Ft-tal csökkentésre került az adózók számának várható csökkenésére tekintettel. A **7. számú ábra** mutatja be a KIVA alanyok számának alakulását a 2013-2016. években.

Forrás: NAV adatszolgáltatása alapján ÁSZ szerkesztés

A bevétel teljesülése szempontjából továbbra is kockázatot kordoz, hogy az adózói létszám tendenciájában évek óta folyamatosan csökken, amely várhatóan folytatódik 2016. második félévében is. Ezt nem ellensúlyozza a bértömeg növekedése és az előirányzat első félévi túlteljesítése sem, ezért év végére az előirányzott bevétel 1,0-2,0 Mrd Ft-os alulteljesítése várható. Mindez összhangban áll az NGM 2016. évre vonatkozó prognózisával.

A **rehabilitációs hozzájárulás** és a **központosított bevételek** közül a különböző bírságok bevételei, a megtett úttal arányos és az időalapú útdíjból, hulladéklerakási járulék-ból származó bevételek 2016. I-VI. havi teljesülése az időarányosnál kedvezőbb. A 2015. I. félévi teljesítés alapján a bírságoknál és a megtett úttal arányos útdíjnál a 2015. évi várható teljesítés alapján csökkentett összegben állapították meg a 2016. évi előirányzatot. Ezek figyelembevételével az érintett bevételeknél az előirányzatok teljesítése nem hordoz kockázatot. A bírságokból 3,0-6,0 Mrd Ft, a megtett úttal arányos útdíjből 3,0-6,0 Mrd Ft, az időalapú útdíjből 11,0-15,0 Mrd Ft többletbevétel várható. Az érintett bevételi jogcímek alakulását az **5. számú táblázat** mutatja be.

A rehabilitációs hozzájárulás, a korkedvezmény-biztosítási járulék és a központosított bevételek alakulása

adatok Mrd Ft-ban

Megnevezés	2016. évi előirányzat	2016. I-VI. hó teljesítés	Telje- sítés %-ban
Rehabilitációs hozzájárulás	65,5	35,5	54,2
Korkedvezmény-biztosítási járulék	-	-	-
Központosított bevételek:			
Bírságok	27,5	17,0	61,8
Környezetvédelmi termékdíjak	63,4	19,8	31,2
Megtett úttal arányos (elektronikus) útdíj	140,5	73,4	52,2
Időalapú útdíj (HD)	47,0	34,7	73,8
Hulladéklerakási járulék	8,0	4,5	56,3
Egyéb központosított bevételek	17,5	8,5	48,6
Központosított bevételek összesen	303,9	157,9	52,0
Mindösszesen:	369,4	193,4	52,4

Forrás: Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2016. június végi helyzetéről, 2016. július, Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény (Kvtv.) 1. számú melléklete, fejezeti indoklása

A korkedvezmény-biztosítási járulékfizetési kötelezettség 2015-től megszűnt, ehhez előirányzat nem kapcsolódott, a visszatérítések miatti kockázat minimális.

A központosított bevételek közül az időarányosnál kedvezőtlenebb alakulására tekintettel a **környezetvédelmi termékdíjakat** emeljük ki, amelyek 2016. évi előirányzata 63,4 Mrd Ft. Ebből 2016. év első hat hónapjában 19,8 Mrd Ft teljesült, amely az előirányzat 31,2%-a. Az időarányos alatti I. félévi teljesítéshez hozzájárult, hogy az adózóknak az előlegfizetési kötelezettség mellett december 20-ig a várható éves termékdíj összegének megfelelő feltöltési kötelezettsége van. A 2015. év első hat hónapjában sem érte el a teljesítés (28,2%) az időarányos előirányzatot, az éves teljesítés (106,0%) mégis bevételi többletet mutatott.

A 2015. évi és a 2016. I. félévi teljesítés alapján a termékdíjak 2016. évi bevételi előirányzatának teljesülése nem minősül kockázatosnak.

Fogyasztáshoz kapcsolódó adók

A fogyasztáshoz kapcsolódó adókból származó bevételek esetében valószínűsítjük azok teljesülését a 2016. év során. Többletbevétel a pénzügyi tranzakciós illetéknél várható.

Az **ÁFA** 2016. évi előirányzata 3388,9 Mrd Ft, amely a 2015. évi teljesítést 103,2 Mrd Ft-tal, 3,1%-kal haladja meg. A 2016. év első hat hónap befizetése 1561,8 Mrd Ft volt, ami az előirányzat 46,1%-a. Az időarányos teljesítés értékeléséhez a **6. számú táblázat** adatai adnak támpontot.

Az ÁFA előirányzat féléves és éves teljesítésének alakulása 2013-2015 között

Év	Teljesítés aránya %-ban június 30-án	Teljesítés aránya %-ban december 31-én
2013	44,5	95,1
2014	45,9	100,7
2015	46,9	102,0

Forrás: KINCSTÁR és NGM adatszolgáltatása

A korábbi évek adatai alapján a 2016 első hat havi 46,1%-os teljesülés megfelelőnek tekinthető. Az ÁFA bevétel 75,3 Mrd Ft-tal haladja meg az előző év azonos időszak adatait, azonban ennek közel fele a júniusi visszaigénylés jelentős, 31,1 Mrd Ft-os mérséklődéséből származott.

Az ÁFA bevétel növekedéséhez hozzájárult a KSH 2016. I. negyedévi adatai alapján, hogy a háztartások tényleges fogyasztása növekedett az előző év azonos időszakához képest. A beruházási teljesítmény azonban csökkent az előző európai uniós programozási ciklus projektjeinek befejeződése miatt, különösen érvényes e megállapítás a költségvetési szerveknél. Emellett az on-line pénztárgépek alkalmazásának kiterjesztése és az Elektronikus Közútiáruforgalom-ellenőrző Rendszer (EKÁER) első teljes évi működése szintén a gazdaság kifehéredése és ezen keresztül az ÁFA bevételek növekedésének irányába hat.

Mindezeket figyelembe véve az ÁSZ a 2016. évi előirányzat teljesülését valószínűsíti.

A **jövedéki adó** 2016. évi előirányzata 984,5 Mrd Ft. A központi költségvetés 2016. első hat havi jövedéki adóbevétele 468,7 Mrd Ft volt, amely az előirányzat 47,6%-át jelentette. Az üzemanyagok után fizetendő jövedéki adó összegét a fogyasztási volumen és az üzemanyag árak alakulása befolyásolja.

Az üzemanyag árak csökkenése miatti jövedéki adóbevétel kiesést az alacsonyabb árból adódó fogyasztás-növekedésből származó többlet adóbevétel meghaladta. A 2016. év első hat hónapjában 268,9 Mrd Ft jövedéki adóbevétel folyt be az üzemanyagok után a központi költségvetésbe, ami az előző év azonos időszakának teljesítését 10,7 Mrd Ft-tal haladta meg. A dohánytermékek után fizetett 2016. év első hat havi jövedéki adóbevétel 157,6 Mrd Ft volt, amely 14,1 Mrd Ft-tal haladta meg az előző év azonos időszak adatait. A jövedéki termék árakra és az értékesített mennyiségekre tekintettel, az üzemanyag és dohánytermékek kedvező első hat havi teljesülését figyelembe véve a 952,2 Mrd Ft eredeti előirányzat 984,5 Mrd Ft-ra módosult.

Az ÁSZ értékelése szerint a 2016. évi előirányzat teljesíthető, kockázatot nem hordoz magában.

A **pénzügyi tranzakciók** illeték 2016. évi előirányzata 200,9 Mrd Ft, amelyből a központi költségvetésnek 2016. év első hat hónapban 97,2 Mrd Ft bevétele származott. Az előirányzat teljesítése az időarányos alatt maradt 3,3 Mrd Ft-tal. Az eltérés hátterében az áll, hogy a tervezettnél nagyobb mértékű volt a KINCSTÁR egyes tranzakcióinak 2015-ben bevezetett, 2016. februártól érvényesülő mentessége miatti bevételkiesés hatása.

Az első hat havi bevétel alapján, a reálbér és a gazdasági mutatók javulásának hatására a 2016. évi előirányzat teljesítése során 1,0-2,0 Mrd Ft-os bevételi többlet várható.

Lakosság befizetései

A lakosság befizetéseiből származó bevételek várhatóan teljesülnek, az illetékeknél 3,0-5,0 Mrd Ft többletbevétel várható.

Az **SZJA** 2016. évi előirányzata 2016. június 24-től 36,1 Mrd Ft-tal 1694,5 Mrd Ft-ra emelkedett. Az SZJA 2016. évi első hat hónapos teljesítése 837,4 Mrd Ft volt, amely a 2016. évi előirányzat 49,4%-a. Az I. félévi teljesítés az időarányos előirányzattól 9,9 Mrd Ft-tal maradt el annak ellenére, hogy makroszinten pozitívan hat az SZJA bevételre a foglalkoztatottság szintjének és a keresetek növekedése. A bevételi elmaradás bár abszolút összegében jelentős, arányában minimális ennél az adónemnél. Az időarányos teljesítés értékeléséhez a **7. számú táblázat** adatai adnak támpontot.

7. számú táblázat

Az SZJA előirányzat féléves és éves teljesítésének alakulása 2013-2015 között

Év	Teljesítés aránya %-ban június 30-án	Teljesítés aránya %-ban december 31-én
2013	49,3	100,2
2014	50,4	102,5
2015	50,3	103,0

Forrás: KINCSTÁR és NGM adatszolgáltatása

A korábbi évek adatai alapján 2016. évi SZJA előirányzat teljesülése nem tekinthető kockázatosnak, hiszen a 2013-2015. években is az SZJA I. félévi tényleges teljesítése 49,0-50,0% körül mozgott, miközben év végére a tervezett SZJA bevétel túlteljesült.

Az **illeték bevételek** 2016. évi eredeti előirányzata 121,7 Mrd Ft, módosított előirányzata 148,6 Mrd Ft. A 2016. év első hat hónapjában 77,3 Mrd Ft, az előirányzat 52,0%-a folyt be a központi költségvetésbe, amelyben a megélénkülő gépjármű és ingatlan forgalmazás játszik elsősorban szerepet.

A teljesítési adatokra és az ingatlan és gépjármű piac további élénkülésére tekintettel a 2016. évi előirányzat 3,0-5,0 Mrd Ft-os túlteljesülése várható.

Egyéb költségvetési bevételek

Az **egyéb költségvetési bevételek** előirányzata 7,8 Mrd Ft, teljesítése 44,7 Mrd Ft volt az I. félévben. Az éves előirányzatot több mint ötszörösével meghaladó I. félévi teljesítést az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban végzett elszámolások bevételnövelő hatása okozta. A legnagyobb összegű átcsoportosítás a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (29,9 Mrd Ft) és a Bíróságok (8,1 Mrd Ft) fejezeteket érintette. Az elszámolásokat a 2014. és 2015. évi költségvetési maradványok felhasználását érintő 1779/2015. (X. 27.), 1785/2015. (X. 30.) és 1049/2016. (II. 15.) Korm. határozatok⁷ alapozták meg. Az előirányzat teljesítése nem tekinthető kockázatosnak.

⁷ 1779/2015. (X. 27.) Korm. határozat a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról, a 2014. évi költségvetési maradványok egy részének felhasználásáról és egyes kormányhatározatok módosításáról, 1785/2015. (X. 30.) Korm. határozat a Budapest Környéki Törvényszék elhelyezéséhez szükséges intézkedésekről, 1049/2016. (II. 15.) Korm. határozat a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról, kormányhatározatok módosításáról, továbbá a 2015. évi költségvetési maradványok egy részének felhasználásáról

Az egyéb költségvetési bevételek esetleges kiesését figyelembe véve legalább 35,0-38,0 Mrd Ft - előző évi maradványokat érintő technikai – többletbevétel várható az Előző évi költségvetési kiadásokból visszatérülés jogcímen a fejezetektől.

Befizetés az államháztartás alrendszeréből

Az alrendszerek befizetéseinek 2016. évi együttes előirányzata 53,6 Mrd Ft, a 2016. I-VI. havi teljesítés 24,1 Mrd Ft, amely az előirányzat 44,8%-át teszi ki. A teljesítés az időarányos alatt maradt annak ellenére, hogy a köznevelési intézmények működtetésével kapcsolatos éves önkormányzati befizetési kötelezettség június végére 107,5%-on, a 8,6 Mrd Ft összegben teljesült, ezért a helyi önkormányzatok befizetése előirányzat teljesítése nem minősül kockázatosnak. A helyi önkormányzatok befizetése előirányzatnál becslésünk szerint 3,0-5,0 Mrd Ft többletbevétel várható.

A központi költségvetési szervektől származó befizetések együttes előirányzata 2016. évre vonatkozóan 25,6 Mrd Ft, mely összeget a Kvtv. 9. § (1)-(7) bekezdésekben felsorolt intézményeknek kell befizetniük a költségvetésbe. A 2016. évi előirányzatot a 2015. évi teljesítésnél 14,1% alacsonyabb összegben állapították meg, miközben az első hat havi teljesítés összege 2015-ben és 2016-ban csak 0,5 Mrd Ft eltérést mutatott. A fentiekre tekintettel az előirányzat teljesülése valószínűsíthető.

5. A költségvetés közvetlen kiadásainak alakulása

A költségvetés közvetlen kiadásainál a lakástámogatás és a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális ellátások előirányzatainak 2016. évi teljesítése tekinthető kockázatosnak. A várható kiadási megtakarításokat is figyelembe véve a költségvetés közvetlen kiadásainál 26,5-32,3 Mrd Ft közötti a várható többletkiadás (részletesen lásd az 1. számú mellékletben).

A központi költségvetésből a **vállalkozások részére** nyújtott egyedi és normatív **támogatások** előirányzata 310,4 Mrd Ft, amelynél az időarányos előirányzatot lényegesen meghaladó, 56,5%-os teljesülés volt az első hat hónapban. Ez azonban az egyedi támogatások egy részének a II. félévre tervezett, de az I. félévben teljesített folyósításával hozható összefüggésbe, azaz várhatóan nem lesz a felülről nyitott előirányzat esetén túllépés.

A **Szociálpolitikai menetidj támogatás, a Társadalmi önszerveződések támogatása, a Kormányzati rendkívüli kiadások**, valamint az **Egyéb kiadások** esetében a teljesülés összességében időarányosnak tekinthető. Az ÁSZ a féléves adatok alapján nem lát túlteljesítési kockázatot.

A 2016 első félévében kifizetett 59,6 Mrd Ft összegű **lakásépítési támogatás** a 154,0 Mrd Ft előirányzatnak mindössze 38,7%-át tette ki, amely alapján időarányosan 17,4 Mrd Ft megtakarítás keletkezett.

Az I. félévi lakásépítési támogatás kifizetés 55,4%-a a lakástámogatási célú kifizetésekből, 44,6%-a a lakástakarék-pénztári megtakarítások támogatásából származott. Ez utóbbi felhasználási jogcím esetén 2016. I. félévében a havi kiadások értéke átlagosan 4,3 Mrd Ft-ot tett ki.

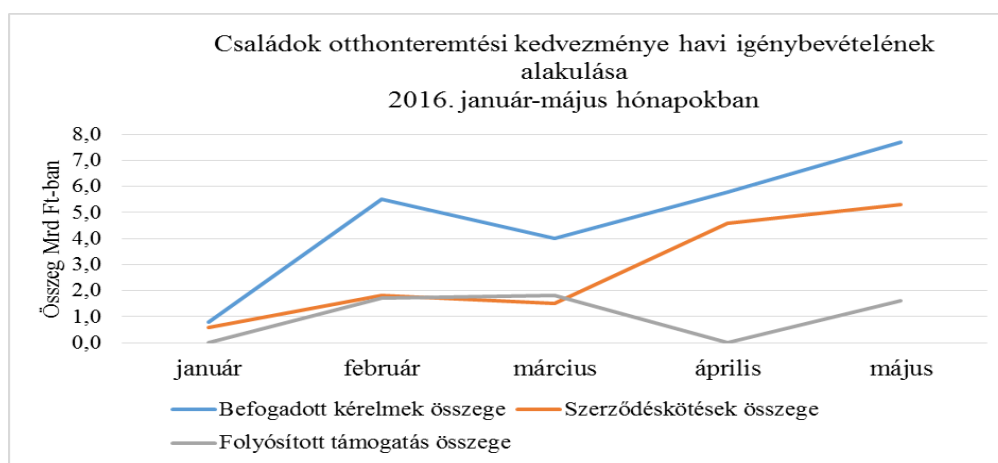
A lakástámogatási célú kifizetéseknél az időarányos kiadási szint teljesítésétől való elmaradás döntően abból ered, hogy a CSOK 16/2016. (II. 10.) és 17/2016. (II. 10.)

Korm. rendeletben⁸ bevezetett kibővítése pénzügyi kihatásának fedezetére a Kvtv. júniusi módosítása során beépítettek egy 50 Mrd Ft nagyságrendű előirányzatot, miközben CSOK céljára csak 11,0 Mrd Ft kifizetés történt az I. félévben.

A lakástámogatási célú kifizetéseken belül a 2015. július 1-jével bevezetett CSOK-ra vonatkozó szerződéskötések halmozott összege 2016. februártól havonta folyamatosan nagyjából hasonló összeggel növekszik. A benyújtott kérelmek számában azonban jelentős növekedés volt tapasztalható januárról februárra, amelynek oka, hogy az igénylésre jogosultak az új szabályozás megismerését követően nyújtották be hitelkérelmeiket.

A **8. számú ábra** a 2016. január-május hónapokban befogadott CSOK kérelmek, szerződéskötések és folyósítások adott havi összegének alakulását mutatja be.

8. számú ábra

Forrás: NGM adatszolgáltatás

A lakásvásárlásra, -építésre, korszerűsítésre igénybe vehető otthonteremtési kamattámogatás esetében szintén az igénybevétel növekedése volt tapasztalható az első öt hónapban. 2016. január-május hónapokban az otthonteremtési kamattámogatásra befogadott kölcsönkérelmek összege 30,4 Mrd Ft volt, a szerződéskötések összege elérte a 23,8 Mrd Ft-ot.

A 2016. év I. félévében a lakástámogatási célú kifizetésekre és a lakástakarék-pénztári megtakarítások támogatására fordított kiadások és a háztartások által tapasztalható igénybevételi hajlandóság alapján a 2016. évi teljesítés a 154 Mrd Ft-os előirányzat alatt marad. Az otthonteremtési támogatásra és a CSOK-ra benyújtott kérelmek, a megkötött szerződések számának növekedési ütemét, a szerződéskötések alapján várható kifizetések átlagosan havonta 10%-kal emelkedő nagyságrendjét figyelembe véve 2016. év végére 10,0-15,0 Mrd Ft megtakarítás valószínűsíthető az előirányzathoz képest.

A **Nemzeti család- és szociálpolitikai alap** kiadásai 684,0 Mrd Ft-os előirányzatából 2016. első félévében 348,5 Mrd Ft felhasználás történt, amely az éves előirányzat 51,0%-a. A kiadások alapvetően egyenletesen merültek fel 2016. I. félévében. Az előirányzatok együttesen a tervezett szinten teljesültek, azonban a négy előirányzat

⁸ 16/2016. (II. 10.) Korm. rendelet az új lakások építéséhez, vásárlásához kapcsolódó lakáscélú támogatásról, 17/2016. (II. 10.) Korm. rendelet a használt lakás vásárlásához, bővítéséhez igényelhető családi otthonteremtési kedvezményről

közül félévkor kettő túlteljesült. Az egyes alcímek teljesítési adatait mutatja a **8. számú táblázat**.

8. számú táblázat

A Nemzeti család- és szociálpolitikai alap kiadásai

Előirányzat megnevezése	2016. évi előirányzat (Mrd Ft)	2016. I-VI. havi teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés %-ban
Családi támogatások	415,0	207,1	49,9
Korhatár alatti ellátások	112,9	61,8	54,7
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	133,1	68,1	51,2
Különbféle jogcímen adott térítések	23,0	11,5	50,0
Összesen	684,0	348,5	51,0

Forrás: NGM adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

A **családi támogatások** alcímen a teljesítés közel időarányos, mindössze 0,4 Mrd Ft-tal, 0,1 százalékponttal maradt el az időarányos teljesítéstől. A családi támogatások előirányzat 95,3%-át kitevő három legnagyobb előirányzat, a családi pótlék, a gyermekgondozást segítő ellátás, a gyermeknevelési támogatás előirányzatok együttes teljesítése 50,2% volt, amely az időarányost minimális mértékben, 0,2%-kal, 0,8 Mrd Ft-tal haladta meg. Ezt ellensúlyozta az egyéb, 7,0 Mrd Ft alatti összegű előirányzatok megtakarítása, ezért a felülről nyitott családi támogatások előirányzaton többletkiadás nem várható.

A **korhatár alatti ellátásoknál** jelentkező, időarányosan 4,7 százalékpontos túlteljesülés 5,4 Mrd Ft-os többletfelhasználást jelentett félévkor az időarányoshoz képest. Az ellátás jellemzője azonban, hogy a nyugdíjkorhatár elérése miatt folyamatosan csökken az ellátottak száma, ugyanakkor a jogszabályok szigorítása miatt az ellátásba újonnan bekerülők száma nem jelentős. Az ellátások januári emelése hozzájárult a többletfelhasználáshoz. A fentiek alapján a felhasználás várhatóan év végén az előirányzat szerinti lesz.

A **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális ellátásokra** jogosultak száma csak széles határok között tervezhető és becsülhető. A felülről nyitott éves kiadási előirányzat 133,1 Mrd Ft, amelyből az első félévi felhasználás 68,1 Mrd Ft volt, amely az előirányzat 51,2%-a. Az időarányosnál magasabb féléves teljesülés annak a kockázatát hordozza, hogy ez a felülről nyitott előirányzat év végére 2,0-3,0 Mrd Ft-tal túlteljesül.

Állam által vállalt kezesség és viszontgarancia érvényesítése

A kezesség és viszontgarancia érvényesítésére tervezett 27,6 Mrd Ft előirányzat terhére 5,9 Mrd Ft kifizetés történt 2016. I. félévében, amely az előirányzat 21,4%-át tette ki. A jelentős számú megkötött szerződés, valamint a hiteleket igénybevevők változó köre miatt nehezen számítható és becsülhető az év végéig beváltásra kerülő kezesség mértéke, azonban a hitelezők terheinek csökkenése, a gazdaság élénkülése egyaránt a fizetőképesség javulását segíti.

A kedvező folyamatok folytatódása esetén a kezesség érvényesítésének 2016. évi összege 10,0-14,0 Mrd Ft-tal elmaradhat az előirányzattól.

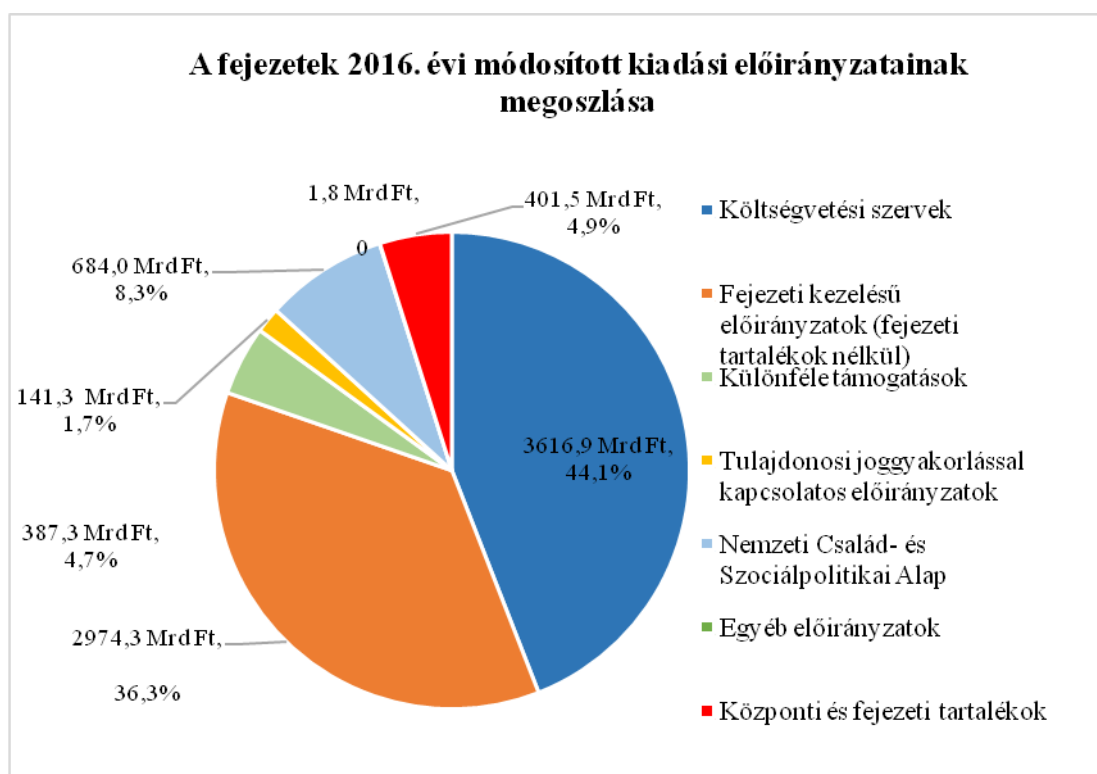
6. Költségvetési fejezetek bevételeinek és kiadásainak alakulása

Magyarország 2016. évi költségvetésében a módosított előirányzatok alapján a költségvetési fejezetek 2 093,5 Mrd Ft összegű bevételei az összes bevétel 12,9%-át, 8 207,1 Mrd Ft összegű kiadásai az összes kiadás 48,3%-át teszik ki.

A költségvetési fejezetek bevételeinek 56,6%-a, 1 185,2 Mrd Ft a költségvetési szerveknél, 43,3%-a, 907,0 Mrd Ft a fejezeti kezelésű előirányzatoknál, 0,1%-a, 1,3 Mrd Ft a tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos előirányzatokon került megtervezésre. A kiadások meghatározó része, 80,4%-a, 6591,2 Mrd Ft a költségvetési szerveket és a fejezeti kezelésű előirányzatokat érinti.

A fejezetek 2016. évi módosított kiadási előirányzatainak jogcímek szerinti megoszlását a **9. számú ábra** szemlélteti.

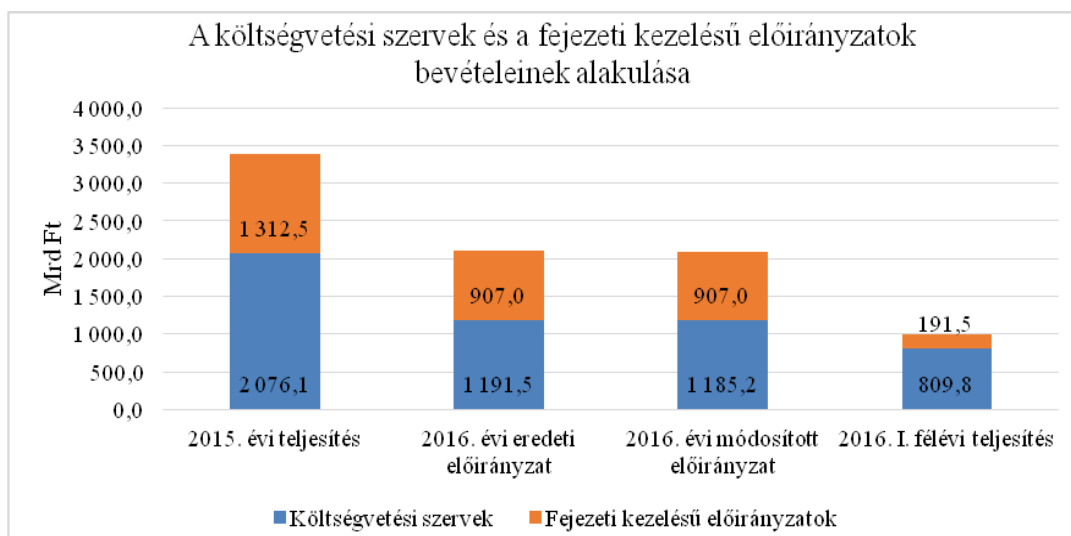
9. számú ábra

Forrás: 2016. évi költségvetési törvény

A költségvetési fejezetek bevételeinek alakulása

A költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok 2016. I. félévében 1 001,3 Mrd Ft bevételt teljesítettek, ez a módosított előirányzat 47,9%-át teszi ki. A költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok bevételeinek 2015. évi teljesítését, 2016. évi eredeti és módosított előirányzatát, valamint 2016. I. félévi teljesítését együttesen a **10. számú ábra** mutatja be.

Forrás: 2015. évi zárszámadási törvényjavaslat, 2016. évi költségvetési törvény, NGM adatszolgáltatása

A költségvetési szerveknél 2016. I. félévében a módosított előirányzat 68,3%-a, 809,8 Mrd Ft bevétel realizálódott, mely az időarányos mértéket 18,3 százalékponttal haladja meg. A módosított előirányzat csak az Országgyűlés hatáskörében történt változtatásokat tartalmazza. A Kormány, az irányító szervek és az intézmények hatáskörében végrehajtott változtatásokat is tartalmazó 2016. június 30-i módosított előirányzat adatok nem állnak rendelkezésre.

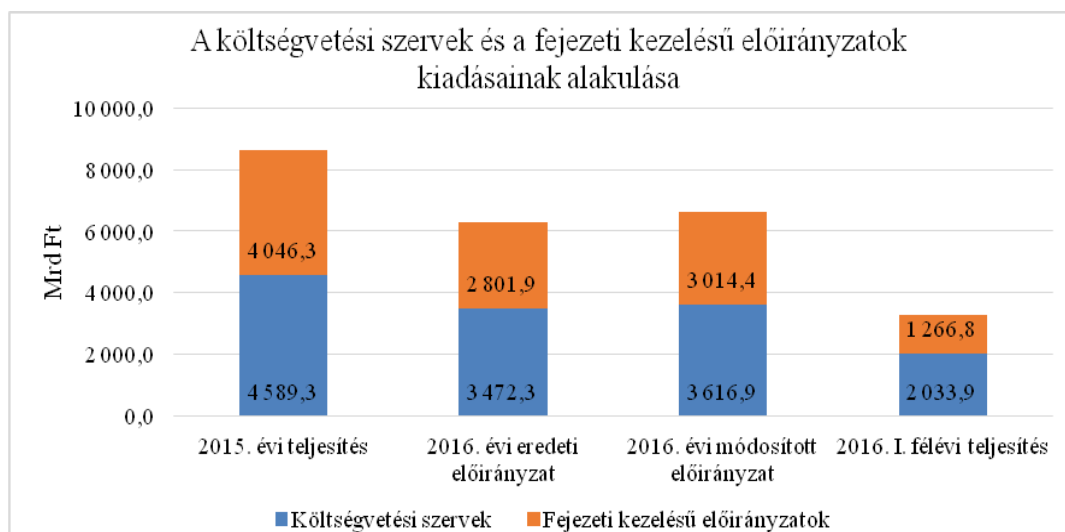
A XII. Földművelésügyi Minisztérium fejezetén belül a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban NÉBIH) bevételeként került megtervezésre az élelmiszerlánc-felügyeleti díj. Az Éltv. 2015. december 27-i módosításával a díj mértéke egységesen 0,1%-ban került meghatározásra. A költségvetési törvény módosítása alapján a NÉBIH bevételi előirányzata pedig 4,7 Mrd Ft-tal csökkent, a kieső forrást költségvetési támogatás váltotta ki.

A fejezeti kezelésű előirányzatokon 2016. I. félévében a módosított bevételi előirányzat 21,1%-a, 191,5 Mrd Ft teljesült. Az előző évi maradvány 523,8 Mrd Ft-ot tett ki, melyből az alaptevékenység kötelezettségvállalással terhelt maradványa 445,1 Mrd Ft. A 191,5 Mrd Ft összegű teljesítés magában foglalja a bevételi előirányzat előző évi maradvány terhére 2016. június 30-ig történt emelését is, ennek összegéről azonban adatok nem állnak rendelkezésre. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok hazai forrásból származó bevétele 62,8 Mrd Ft-ot tett ki. A 13,5 Mrd Ft módosított előirányzatot 2016. június 30-án 49,3 Mrd Ft-tal teljesítették túl, az előző év azonos időszakához képest 14,9 Mrd Ft-tal több bevételt realizáltak.

A költségvetési fejezetek kiadásainak alakulása

A költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok 2016. I. félévében 3 300,7 Mrd Ft kiadást teljesítettek, a módosított előirányzat 49,8%-át használták fel. A módosított előirányzat csak az Országgyűlés hatáskörében történt változtatásokat tartalmazza. A Kormány, az irányító szervek és az intézmények hatáskörében végrehajtott változtatásokat is tartalmazó 2016. június 30-i módosított előirányzat adatok nem állnak rendelkezésre.

A költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak 2015. évi teljesítését, 2016. évi eredeti és módosított előirányzatát, valamint 2016. I. félévi teljesítését a **11. számú ábra** szemlélteti.

Forrás: 2015. évi zárszámadási törvényjavaslat, 2016. évi költségvetési törvény, NGM adatszolgáltatása

A költségvetési szervek 2016. I. félévében 2 033,9 Mrd Ft kiadást teljesítettek, a módosított előirányzat 56,2%-át használták fel. A felhasználás 6,2 százalékponttal haladja meg az időarányos mértéket. Ez azonban kockázatot nem jelent, mivel a teljesítés magában foglalja a Kormány, az irányító szervek és az intézmények hatáskörében végrehajtott előirányzat-módosításokkal, illetve átcsoportosításokkal összefüggő kifizetéseket is, az előző évi maradvány felhasználását is beleértve. (Az előző évi maradvány 2016. I. félévében történt felhasználásának összegéről adatok nem állnak rendelkezésre.)

Az összes kiadásból 1 269,0 Mrd Ft-ot, 62,4%-ot a személyi juttatások, valamint a munkaadókat terhelő járulékok és a szociális hozzájárulási adó jelentettek. A költségvetési szervek ezeken a kiemelt előirányzatokon a módosított előirányzat 53,3%-át használták fel. A teljesítés 3,3 százalékponttal haladja meg az időarányos mértéket⁹. A 2016. I. félévi teljesítés a központi tartalékokból történt átcsoportosítások terhére az I. félévben teljesített kifizetéseket is magában foglalja. 2016. I. félévében a Rendkívüli kormányzati intézkedések előirányzatból és az Országvédelmi Alapból összesen 6,3 Mrd Ft került átcsoportosításra a fejezetekhez ezeken a jogcímenek. A Céltartalék 2016. I. félévi 135,8 Mrd Ft-os felhasználásával kapcsolatban részletes adatok nem állnak rendelkezésre.

Az ÁSZ a Magyarország 2016. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatról készült véleményében a KLIK-et érintően megállapította, hogy a kiadások teljesítése megfelelő intézkedések elmaradása esetén az előző évekhez hasonlóan 2016-ban is meg fogja haladni a tervezett összeget. Az intézmény a 2016. évi költségvetési törvény módosítása alapján 91,5 Mrd Ft pótelőirányzatban részesült, mely az eredeti előirányzat 16,7%-át jelenti.

A fejezeti kezelésű előirányzatok 2016. I. félévében 1266,8 Mrd Ft kiadást teljesítettek, a módosított előirányzat 42,0%-át használták fel. Az előző évi maradvány 523,8 Mrd Ft-ot tett ki, melyből az alaptevékenység kötelezettségvállalással terhelt maradványa 445,1 Mrd Ft. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai

⁹ Az intézményi átalakítások 2016. I. félévi, illetve 2016. II. félévi költségvetési hatásairól adatok nem állnak rendelkezésre.

799,4 Mrd Ft-ot, a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai 467,4 Mrd Ft-ot jelentettek. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainál az 1 582,3 Mrd Ft összegű módosított előirányzat teljesítése 2016. június 30-án 50,5% volt.

A fejezeti kezelésű előirányzatok közül a Beruházási Alap húsz feladatot tartalmaz, amelyek tervezett összege 2016-ban összesen 111,9 Mrd Ft. E beruházásoknak a forrását az állami vagyon értékesítéséből származó bevételek biztosítják. A Beruházási Alapból finanszírozott fejezeti kezelésű előirányzatoknál a kifizetések olyan mértékben valósulhatnak meg, amilyen mértékben az állami vagyon értékesítéséből származó bevételek teljesülése azt lehetővé teszi. A 2016. I. félévi felhasználással kapcsolatos adatok nem állnak rendelkezésre.

A költségvetési fejezetek 2016. I. félévében a **felülről nyitott előirányzatok** 3 310,7 Mrd Ft-os módosított kiadási előirányzatának a 35,3%-át használták fel. Az uniós előirányzatok nélkül számítva a módosított előirányzat 1673,2 Mrd Ft, a teljesítés 43,5%.

A felülről nyitott előirányzatok 49,5%-át, 1638,0 Mrd Ft-ot a XIX. Uniós Fejlesztések fejezet tartalmazza, melynek 2016. I. félévi teljesítése 27,0%. A XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezetnél az előirányzatok 28,7%-a, 948,9 Mrd Ft került megtervezésre, melynek 2016. I. félévi teljesítése 53,3%. A XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium fejezetben az előirányzatok 13,6%-a, 450,0 Mrd Ft szerepel, a 2016. I. félévi teljesítés 12,2%. A fennmaradó 273,8 Mrd Ft összegű előirányzatból nyolc fejezetnél 2016. I. félévében összesen 166,9 Mrd Ft, 61,0% felhasználására került sor. A felülről nyitott előirányzatok 2016. évi eredeti és módosított előirányzatával, valamint 2016. I. félévi teljesítésével kapcsolatos részletes adatokat a 3. számú melléklet tartalmazza.

A költségvetési fejezetek tartalék előirányzatai 2016. I. félévében 4,5 Mrd Ft-tal, 10,1%-kal csökkentek.

A költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásait érintően kockázat nem merül fel.

Az Uniós programok teljesítésének alakulása

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásainak 2016. évi módosított előirányzata 1 432,0 Mrd Ft, melyből 2016. I. félévében 467,4 Mrd Ft került kifizetésre, ami 32,6%-os teljesülést jelent.

A kiadási előirányzat 22,5%-a még a 2007-2013. közötti programozási időszak keretében meghirdetett Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (továbbiakban: NSRK) operatív programjaihoz kapcsolható. Az NSRK 2016. évi előirányzott összege 226,3 Mrd Ft összegben teljesült, ami 70,1%-os teljesülést jelent. Az operatív programok közül a legnagyobb összegű teljesítések a Közlekedési Operatív Programhoz (továbbiakban: KÖZOP), 111,3 Mrd Ft összegben, valamint a Gazdaságfejlesztési Operatív Programhoz (továbbiakban: GOP) (30,1 Mrd Ft) kapcsolódtak.

Több operatív program esetén viszont az időarányoshoz képest alulteljesítés volt jellemző. A Társadalmi Megújulás Operatív Program (továbbiakban: TÁMOP) 15,4%-ban teljesült, a Környezet és Energia Operatív Program (továbbiakban: KEOP) 23,5%-ban, a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (továbbiakban: TIOP) 34,2%-ban. Az egyes programoknál jellemző túlköltségek (a 17 operatív programból a 7 hét régiós operatív programnál nem volt kiadási előirányzat, csak teljesítés programonként 1-5 Mrd Ft összegben) az NSKR programokon belül ellensúlyozódtak.

Az új operatív programok közül januártól júniusig a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programból (GINOP) fizetettek ki a legtöbbet, 112,7 Mrd Ft-ot, ami 36,5%-os teljesítést jelent. Az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP) esetében pedig 45,4 Mrd Ft kifizetés történt, ami 22,4%-os teljesülést jelent.

A 2014-2020 operatív programok 2016. évi előirányzott összege 213,5 Mrd Ft-os összegben teljesült, ami 24,5%-os teljesülést jelent. Az időarányos előirányzathoz (50%) képesti elmaradás oka, hogy a programok felfutása 2016 júniusában kezdődött meg. A 213,5 Mrd Ft-ból június hónapban realizálódott 157,9 Mrd Ft, ami a 2016. I. félévi összeg 74,0%-a.

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásának előirányzata év végére várhatóan teljesül, melyet az operatív programok folyamatos kiírása, a fejlesztési keretek 2016 januárjától kezdődő az elemzés készítéséig folyamatos kormányhatározatokban történő közzététele alapoz meg.¹⁰

Hozzájárulás az EU költségvetéséhez

A 2016. évi hozzájárulás az EU költségvetéséhez előirányzatának összege 314,8 Mrd Ft, melyből 2016. I. félévében 139,3 Mrd Ft realizálódott. Az előirányzat 44,2%-ban teljesült, ami 5,8 százalékpontos időarányos elmaradást jelent. Az időarányos megtakarítás elsődleges oka, hogy a 2016. januári befizetést jelentősen csökkentette a 2015. évi uniós költségvetés utolsó módosításának érvényesítése. További csökkenést eredményezett, hogy az Európai Bizottság februárban és áprilisban is arányaiban kevesebb forrást hívott be az előirányzathoz képest, mint a tavalyi év ugyanezen időszakában.

Az előirányzat túlteljesítése nem várható 2016. második félévben, amely a 2013-2015. közötti időszak II. félévi előirányzat teljesítési adatai alapján valószínűsíthető. A korábbi években az első félévi előirányzatok teljesítései rendre meghaladták az időarányos előirányzatot, azonban a második félévi hozzájárulások értéke az 50,0%-os szint alatt maradt.

Egyéb uniós bevételek

Az **Egyéb uniós bevételek előirányzat** 2016. évre vonatkozóan 15,8 Mrd Ft volt a tervezett összeg, melyből 7,3 Mrd Ft teljesült, ami 46,2%-os teljesülést jelent.

A **Vám és cukorágazati hozzájárulás** visszatérítésénél az előirányzat 67,1%-ban teljesült. A második félévben az előirányzat várhatóan 100%-ban teljesül, az előirányzat I. félévre történő időarányos eltolódását a vámbevételekre, illetve a cukor- és izoglükóz termelési díjra vonatkozó Európai Uniós rendelkezés okozta, melynek értelmében várhatóan 2016. negyedik negyedévében már csak a vámbevételek illetve a cukor- és izoglükóz termelési díj 20%-a illeti meg a hazai költségvetést, szemben a korábbi 25%-kal.

Az előirányzat teljesülését az Európai Unióval történő elszámolások bizonytalansága miatt, valamint a 2013-2015. időszak előirányzat teljesülési adatai alapján kockázatosnak véljük.

¹⁰ Az operatív programok éves fejlesztési kereteinek, valamint a pályázatok tervezett meghirdetésének idejének meghatározása az alábbi Korm. határozatokban történt: 1004/2016. (I.18.) KÖFOP, 1005/2016. (I.18.) TOP, 1006/2016. (I.18.) GINOP, 1011/2016.(I.20.) VEKOP. A Korm. határozatokat 2016. május és július közötti időszakban módosították.

7. Az állam vagyonával összefüggő bevételek és kiadások alakulása

Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek alakulása

Az értékesítési bevételek meghatározóan a kibocsátási egységek¹¹ értékesítéséből származtak, amelyek éves előirányzata 2016. I. félévében megfelelő mértékben teljesült. Ezzel szemben az ingatlanértékesítésből származó bevételek az időarányos szinttől elmaradtak.

Többletteljesítés figyelhető meg a hasznosítási bevételeknél, mivel a befolyt osztalékbevételek júniusban 8,5 százalékponttal haladták meg a tervezett éves osztalékbevételeket.

Az osztalékbevételek között jelenik meg, tovább javítva a teljesülési arányt, a Magyar Nemzeti Bank által fizetett 50 milliárd forint osztalék is. Az MNB eredményének kedvező alakulása jellemzően az alapkamat-csökkentési ciklushoz illetve a jegybank által indított programokhoz (önfinanszírozási program, a forintosítás során keletkezett árfolyam-nyereség) kapcsolódik.

Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek teljesítési adatait és azok arányát a **9. számú táblázat** mutatja be.

9. számú táblázat

Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek

Bevételek	2016. évi előirányzat (Mrd Ft)	2016. évi I-VI. havi teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés %-ban
Értékesítési bevételek	34,7	18,0	51,8
Hasznosítási bevételek	44,5	48,3	108,5
Bérleti díjak	3,0	2,5	83,3
Vagyonkezelői díj*	2,5	*0,0	0,0
Osztalékbevételek**	31,1	40,5	130,2
Koncessziós díjak	7,9	5,3	67,1
Egyéb bevételek	138,9	2,5	1,8
Egyéb értékesítési és hasznosítási bevételek	133,0	0,0	0,0
Vegyes bevételek	5,9	2,5	42,4
Összesen	218,1	68,8	31,5

*Kerekítés miatt nulla, a befolyt vagyonkezelői díj 136 248.-Ft

** A Magyar Nemzeti Bank 50 Mrd Ft-os befizetése nélkül.

Forrás: 2016. évi költségvetési törvény, NGM (2016a) adatszolgáltatás feldolgozása

Az értékesítési bevételek időarányos alakulása

Az időarányoshoz képest 1,8 százalékponttal magasabban alakult az értékesítési bevételek teljesülése. Ezen előirányzaton belül ugyanakkor az ingatlan értékesítésből származó bevételek azonban az időarányostól 22,5 százalékponttal elmaradtak.

¹¹ Az Európai Unióban 2005. január 1-jén lépett életbe a szén-dioxid-kvóták rendszere. Az emissziós jogok adásvétel tárgyává válnak, átadásukért cserébe pénzt kap az eladó. Amennyiben adott résztvevő a rendelkezésére álló kvótáknál (kibocsátási egységeknél) kevesebbet bocsát ki, mint a rendelkezésére álló kvóták száma, kvótafeleslegét értékesítheti a piac azon szereplői között, akik a rendelkezésükre álló kvótáknál többet bocsátanak ki.

A hasznosítási bevételek időarányos változása

Jelentős többletteljesítés figyelhető meg a hasznosítási bevételeknél, ahol a tervezett teljes évi előirányzat 108,5%-a teljesült az első félévben. Ezen belül is a legnagyobb arányban a befolyt osztalékbevételek járultak hozzá a kedvező teljesítési adathoz.

Az egyéb bevételek időarányos teljesítése

Az Egyéb értékesítési és hasznosítási bevételek előirányzat vonatkozásában kockázatot hordoz, hogy az eredetileg tervezett 133,0 Mrd Ft-ból még nem történt teljesítés.

A **Vegyés bevételek** egész évre tervezett 5,9 Mrd Ft előirányzata az I. félévben 42,4%-ban teljesült. Az előbbi két előirányzatot magában foglaló Egyéb bevételek előirányzatban a teljesítés ezzel együtt csak 2,0%. A teljesítés elmaradása érinti a Beruházási Alap forrás oldalát, mivel azt a Kvtv. 10. számú melléklete szerint az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek egyes értékesítési és hasznosítási bevételei képezik 121,7 Mrd Ft összegben. A rendelkezésre álló állami vagyon fedezetet biztosít a bevételi előirányzat teljesítéséhez, így a bevételi előirányzat megfelelő döntés után teljesíthető, azonban az elemzéshez rendelkezésre bocsátott dokumentumokban nem jelölték meg az értékesítésre tervezett vagyonelemeket. A bevételek elmaradása mindaddig nem jelent a költségvetés egyenlege szempontjából kockázatot, amíg el nem indulnak azok a beruházások, amelyek finanszírozási forrásaként az egyéb értékesítési és hasznosítási bevételeket jelölték meg.

Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások 2016 első félévi alakulása

Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások 172,4 Mrd Ft összegű előirányzata a tartalékok kormány által elhatározott átcsoportosításával, valamint a 2015. évi maradványból az állami vagyon kiadásaihoz csoportosított tételekkel 208,7 Mrd Ft-ra emelkedett (lásd a **10. számú táblázatot**). A tervezett kiadások 36,6%-os félévi teljesítése ellenére éves szinten nem várható megtakarítás, mivel a kiadások teljesítése 2016 második félévében megtörténik.

10. számú táblázat

Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások előirányzatai

Kiadások	2016. évi előirányzat (Mrd Ft)	Módosított előirányzat (Mrd Ft)	2016. évi I-VI. havi teljesítés (Mrd Ft)	Módosított előirányzat teljesítése %-ban
Felhalmozási jellegű kiadások	96,1	131,6	33,7	25,6
Hasznosítással kapcsolatos folyó kiadások	31,1	31,4	14,1	44,9
Korábbi tulajdonosi döntések kiadásai	12,8	12,8	5,4	42,2
A vagyongazdálkodás egyéb kiadásai	22,0	22,5	14,8	65,8
Fejezeti tartalék	8,5	8,5	0,0	0,0
Tulajdonosi kölcsönök	0,9	0,9	0,0	0,0
ÁFA	1,0	1,0	8,4	840
Összesen	172,4	208,7	76,4	36,6

Forrás: 2016. évi költségvetési törvény, NGM (2016a) adatszolgáltatás feldolgozása

A Nemzeti Földalap bevételeinek és kiadásainak alakulása

A Nemzeti Földalap bevételeinek előirányzata a Kvtv. 1. számú melléklete alapján 11,8 Mrd Ft, a kiadási előirányzat 19,0 Mrd Ft volt. A Nemzeti Földalap 2016 első félévében tervezett bevételeit az időarányos értékhez képest 11 százalékponttal túlteljesítette, kiadásait 4,5 százalékponttal a tervezett időarányos előirányzat alatt teljesítette. Emiatt összességében az alap költségvetésének végrehajtása nem jelent kockázatot éves szinten.

A Nemzeti Földalap bevételeinek alakulását a **11. számú táblázat** tartalmazza.

11. számú táblázat

A Nemzeti Földalap bevételei

Bevételek	2016. évi előirányzat (Mrd Ft)	2016. I-VI. havi teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés %-ban
Értékesítési bevételek	1,5	4,9	326,7
Hasznosítási bevételek	10,0	1,7	17,0
Egyéb bevételek	0,3	0,6	200,0
Összesen	11,8	7,2	61,0

Az értékesítési bevételek jelentős túlteljesülésének okairól nem rendelkezünk információval.

Forrás: 2016. évi költségvetési törvény, NGM (2016b) adatszolgáltatás feldolgozása

A Nemzeti Földalap haszonbérleti bevételeit a gabonafélék betakarítása utáni időszakra ütemezi, ezért az első félévben jelentkező 33 százalékpontos alulteljesítés nem jelent kockázatot a költségvetésre.

A tervezett kiadásokat, azok 2016. I-VI. havi teljesülési adatait a **12. számú táblázat** mutatja be.

12. számú táblázat

A Nemzeti Földalap kiadásai

Kiadások	2016. évi előirányzat (Mrd Ft)	2016. I-VI. havi teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés %-ban
Felhalmozási jellegű kiadások	2,5	0,4	16,0
Hasznosítással kapcsolatos folyó kiadások	12,2	6,2	50,8
Vagyongazdálkodás egyéb kiadásai	3,3	2,0	60,6
Fejezeti tartalék	1,0	0,0	0,0
Összesen	19,0	8,6	45,3

Forrás: 2016. évi költségvetési törvény, NGM (2016b) adatszolgáltatás feldolgozása

A felhalmozási jellegű kiadások a termőföld vásárlásához kapcsolódnak, amelyre nem időarányosan, hanem főként a termés betakarítását követően kerül sor. Ezért az időarányosnál alacsonyabb 16,0%-os teljesítés nem jelent automatikusan megtakarítást. A felhalmozási kiadások közül az életjáradék ellenében felajánlott termőföldért fizetendő összeg a meghatározó, amelynek kifizetése egyenletes ütemezéssel történik, a teljesítés ennek megfelelően alakult (51,3%). A vagyongazdálkodás egyéb kiadásai részben kapcsolódnak a felhalmozási jellegű kiadásokhoz, mivel értékbecslési, szakértői és eljárási díjak az ingatlan vásárlásokkal összefüggésben merülnek fel.

8. A helyi önkormányzatok támogatásainak alakulása

A helyi önkormányzatok támogatása 2016. első félévében összesen 313,9 Mrd Ft-ban teljesült, ami a módosított költségvetési előirányzat 44,5%-a.

A helyi önkormányzatok 2016. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 704,9 Mrd Ft állami támogatást biztosít, amely a 2015. évi költségvetési törvény módosított előirányzatát 18,3 Mrd Ft-tal haladja meg. A növekedés hátterében több, egymással ellentétes hatású tényező áll. A helyi önkormányzatok támogatását csökkentette a segélyezési ellátások járási hivatalokhoz történő áttelepítése, az önkormányzatok és társulásaik európai uniós fejlesztési pályázatai saját forrás kiegészítésének és a fővárosi közösségi közlekedés támogatásának csökkentése. Az előirányzatot növelte a gyermekétkeztetési támogatások körének bővülése, az óvodapedagógusok bérének, valamint egyes fejlesztési jogcímek támogatásának emelése.

A **13. számú táblázat** az eredeti és a módosított előirányzatokat, valamint a teljesítés összesített adatait, azok előirányzathoz viszonyított arányát.

13. számú táblázat

Az önkormányzatok támogatásának alakulása 2016. I. félévében

Támogatások	Módosított előirányzat (Mrd Ft)	2016. I-VI. hó (Mrd Ft)	Teljesítés a módosított előirányzat %-ában
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása, ezen belül:	553,4	280,1	50,6
A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	154,0	77,0	50,0
A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása	179,8	87,4	48,6
A települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása	188,5	98,0	52,0
A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása	31,1	17,7	57,0
A helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai	108,4	7,0	6,5
Támogató szolgáltatások, közösségi ellátások, utcai szociális munka és a Biztos Kezdet Gyerekház működésének támogatása	2,0	0,7	35,2
Új címen, átcsoportosítással megállapított támogatások	41,1	26,1	63,5
Összesen	704,9	313,9	44,5

Forrás: KINCSTÁR adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A **helyi önkormányzatok támogatása** az év első hat hónapjában 313,9 Mrd Ft volt, amely elmaradt az éves módosított 704,9 Mrd Ft előirányzat időarányos részétől, annak 44,5%-át jelentette.

A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak első félévi támogatása a törvényi módosított előirányzat időarányos részénél 1,2 százalékponttal volt magasabb. A címen belül egy előirányzat időarányos túlteljesülése okozott jelentősebb eltérést. A települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása alcím 98,0 Mrd Ft féléves kiadása 2%-kal, 3,8 Mrd Ft-tal ha-

ladta meg a módosított előirányzatot. Ezen belül két jogcímcsoporton (gyermekétkeztési támogatás, szociális ágazati pótlék) a felülről nem nyitott előirányzat idő előtti felhasználása kockázatot jelent, feltehetően indokolt lesz az előirányzat kiegészítése, ami várhatóan 2,2-4,4 Mrd Ft többletkiadást eredményez.

A fenti időarányos túlteljesülést részben kompenzálja a **települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása** előirányzat időarányosnál alacsonyabb, 48,6%-os teljesülése.

A **helyi önkormányzatok működésének általános támogatása** előirányzatánál a teljesítés megfelel az időarányosnak, várhatóan év végén is a tervezett szinten teljesül.

A **helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai** 7 Mrd Ft-os első félévi felhasználásának az időarányos éves előirányzattól való elmaradása 43,5 százalékpont. A címen belül a helyi önkormányzatok működési célú költségvetési támogatásai, a helyi önkormányzatok felhalmozási célú költségvetési támogatásai, valamint az önkormányzatok rendkívüli támogatása első félévi felhasználása az 1%-ot sem éri el. Ennek oka, hogy a támogatásokat az önkormányzatok pályázati úton igényelhetik, a teljesülések a második félévben várhatóak.

Kormánydöntés alapján, új jogcímeken további kiadási előirányzatok növelték az éves támogatás összegét összesen 41,1 Mrd Ft értékben, továbbá 0,8 Mrd Ft-tal növekedett a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatásán belül a gyermekétkeztetés támogatása, valamint 0,1 Mrd Ft-tal a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása.

Az új jogcímek teljesülése a módosított előirányzathoz képest 63,5%. Ezen előirányzatok speciálisak, előre meghatározott célokra kerülnek felhasználásra, ezért a túlteljesülés kockázata alacsony.

Az önkormányzatok támogatásának előirányzatai a 2016. I-VI. adatok elemzése alapján éves szinten várhatóan teljesülni fognak, nem hordoznak kockázatot. Mindezt az utóbbi öt év adatai is alátámasztják.

9. A központi tartalékok felhasználása

A Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvényben 331,4 Mrd Ft központi tartalék szerepelt. A központi tartalékok összege a 2016. évi költségvetési törvény módosítása alapján 30,0 Mrd Ft-tal emelkedett. 2016. I. félévében a módosított előirányzat 57,2%-a, 206,8 Mrd Ft került felhasználásra.

A központi tartalékok 2016. évi előirányzatát, 2016. I. félévi és 2016. évi várható felhasználását a **14. számú táblázat** tartalmazza.

A központi tartalékok alakulása

Megnevezés	2016. évi eredeti előirányzat	2016. évi módosított előirányzat	2016. I. félévi telje- sítés		2016. évi várható teljesítés
			(Mrd Ft)	(%)	(Mrd Ft)
Rendkívüli kormányzati intéz- kedések	100,0	120,0	38,9	32,4%	120,0
Országvédelmi Alap	70,0	80,0	32,1	40,1%	80,0
Céltartalékok	161,4	161,4	135,8	84,1%	161,4
Összesen	331,4	361,4	206,8	57,2%	361,4

Forrás: NGM adatszolgáltatása alapján ÁSZ szerkesztés

A **Céltartalékok** előirányzatból 20,0 Mrd Ft a közszférában foglalkoztatottak bérkompenzációja, 6,0 Mrd Ft a különféle kifizetések, 135,4 Mrd Ft az ágazati életpályák fedezete. 2016. I. félévében a Céltartalék előirányzat 84,1%-a, 135,8 Mrd Ft került felhasználásra. A Közszférában foglalkoztatottak bérkompenzációja előirányzatból 8,7 Mrd Ft a IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezetbe került átcsoportosításra a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2016. évi kompenzációja érdekében.

A 2016. I. félévi további teljesítésről, valamint a II. félévében várhatóan felmerülő kiadásokról részletes adatok és információk nem állnak rendelkezésre. Azonban megállapítható, hogy 2016. II. félévében kockázati tényezőt jelent a Céltartalékok előirányzat magas arányú felhasználása, második félévre történő kimerülése.

Az Országvédelmi Alap esetén várhatóan a törvényi feltételek adottak lesznek és a felhasználás 100%-os szinten alakul 2016. év végére.

10. Az elkülönített állami pénzalapok bevételeinek és kiadásainak alakulása

Az ELKA 2016. évi eredeti költségvetését a költségvetési törvény 6,0 Mrd Ft deficittel állapította meg, a költségvetési bevételi előirányzat 591,9 Mrd Ft, a költségvetési kiadási előirányzat 597,9 Mrd Ft volt. Az ELKA közül a NEFA költségvetése deficittel, míg a KNPA, a WMKA, az NKA és az NKFIA költségvetése szufficittel került meghatározásra. A törvényi előirányzatok módosítására 2016. június 30-ig a NEFA-nál és a BGA-nál került sor. A módosított törvényi előirányzatok alapján az ELKA esetében tervezett deficit 3,0 Mrd Ft-ra csökkent.

Az ELKA költségvetési törvényben meghatározott módosított bevételi és kiadási előirányzatait, valamint teljesítését jogcímenként a **15. számú táblázat** tartalmazza.

Az elkülönített állami pénzalapok 2016. évi költségvetésének alakulása (millió Ft)

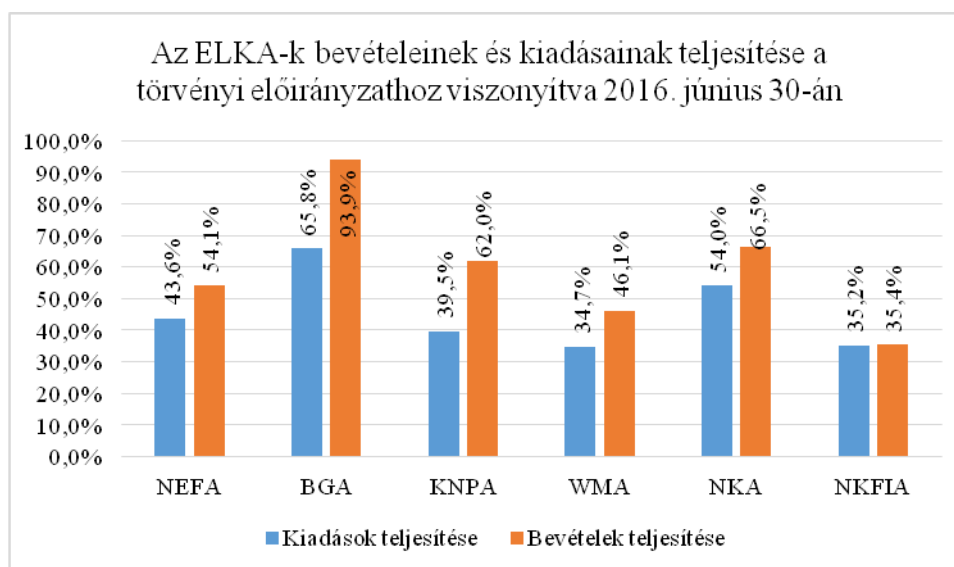
ELKA	Módosított előirányzat*			2016. I-VI. havi teljesítés		
	Kiadás	Bevétel	Egyenleg	Kiadás	Bevétel	Egyenleg
NEFA	484 177,1	466 742,4	-17 434,7	211 028,3	252 500,0	41 471,6
BGA	12 157,5	12 157,5	0,0	7 995,0	11 415,9	3 420,9
KNPA	13 308,0	26 025,2	12 717,2	5 262,4	16 125,5	10 863,1
WMKA	10,1	10,2	0,1	3,5	4,7	1,2
NKA	9 757,4	10 850,0	1 092,6	5 271,8	7 210,2	1 938,3
NKFIA	78 833,3	79 451,6	618,3	27 733,2	28 183,6	400,4
SZHIA	1,0	1,0	0,0	0,0	7 433,5	7 433,5
Összesen	598 244,4	595 237,9	-3 006,5	257 294,2	322 823,4	65 529,2

* A költségvetési törvényben meghatározott módosított előirányzat

Forrás: KINCSTÁR, NGM adatszolgáltatása

Az ELKA költségvetési törvényben meghatározott előirányzataihoz viszonyítva a bevételek teljesítése 54,2%-os, a kiadások teljesülése 43%-os. Az egyes alapok 2016. június 30-ig teljesített költségvetési bevételei és kiadásai arányát a törvényi előirányzathoz viszonyítva - a SZHIA kivételével - a **12. számú ábra** szemlélteti.

12. számú ábra

Forrás: KINCSTÁR adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés

Egyéb előirányzat módosítás négy ELKA-nál történt (NKFIA 4,1 Mrd Ft, NKA 0,1 Mrd Ft, BGA 6,3 Mrd Ft és SZHIA 7,4 Mrd Ft) összesen 17,9 Mrd Ft értékben. A nem törvényi előirányzat emelések az ELKA költségvetési egyenlegét nem befolyásolták. Az ELKA költségvetési bevételeinek teljesítése a 2016. június 30-i adatok alapján 4,2 százalékponttal meghaladta az időarányos teljesítést, míg a kiadásainak teljesítése 7,0 százalékponttal marad el az időarányostól figyelembe véve valamennyi előirányzat módosítást. Az ELKA pénzforgalmi egyenlege a teljesítési adatok alapján a központi alrendszer egyenlegét 2016 első félévében 65,5 Mrd Ft-tal javította.

Az ELKA-nál az egyes projektekre vonatkozó pályázatok kiírása és elbírálási átfutási ideje következtében a támogatások kifizetésére nagyobb arányban a költségvetési év II. félévében kerül sor.

A rendelkezésre álló információk és teljesítési adatok alapján az ELKA költségvetése teljesíthető, a végrehajtásában kockázat nem valószínűsíthető.

11. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai költségvetésének alakulása

A TB alapok 2016. évi költségvetését a költségvetési törvény egyensúlyban állapította meg, így a törvényi bevételi és kiadási előirányzat egyaránt 5 023,0 Mrd Ft volt. 2016. június 30-ig a TB alapok kiadási előirányzata - az E. Alap előirányzatának módosításával - 16,7 millió Ft-tal emelkedett. A módosítással a TB alapok költségvetési egyenlegében 16,7 millió Ft deficit keletkezett.

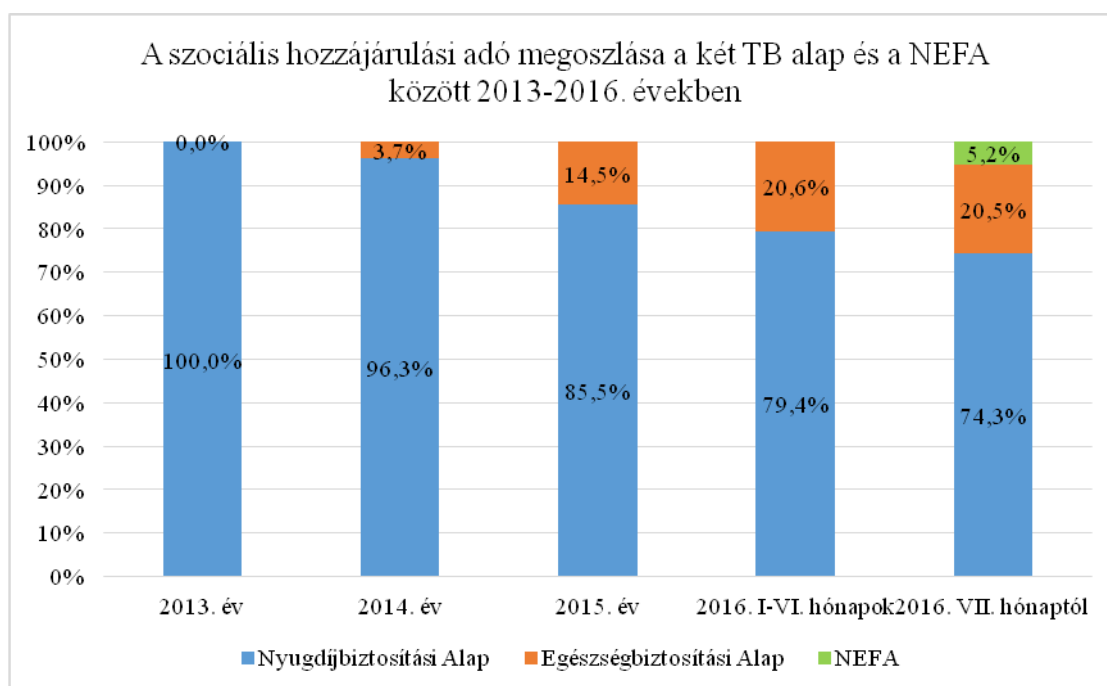
A TB alapok bevételeinek és kiadásainak teljesítése 2016 első félévében összességében időarányos volt. Az éves előirányzathoz viszonyítva a bevételek 51,0%-ban, a kiadások 50,1%-ban teljesültek. A keletkezett bevételi többlet 47,2 Mrd Ft volt, amely a központi költségvetés egyenlegére kedvező hatást gyakorolt. (A részletes adatokat a 2. számú melléklet tartalmazza.)

A TB alapok bevételét képező járulék és hozzájárulás bevételek teljesülése 1 százalékponttal meghaladta az időarányos előirányzatot, bevételi többletet eredményezve. A késedelmi pótlékok és bírságok tekintetében jogszabályváltozás következtében bevételi kiesés várható - a teljesítés 2016. I-VI. hónapokban 7,9 százalékponttal marad el az időarányostól -, az alábbiakra tekintettel:

- nem kell megfizetni a 2 000 Ft-ot el nem érő jelentéktelen késedelmi pótlékot és az 1000 Ft-ot el nem érő jelentéktelen adókülönbözetet,
- nem róható ki bírság a bejelentési, bevallási, adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása, hibás teljesítése esetén - néhány kivételtől eltekintve - magánszemély részére első körben, hanem póthatáridőt kell kitűzni.

A TB alapok számára a NAV által beszedett szociális hozzájárulási adóból a TB két alapján kívül - Ny. Alap és E. Alap - 2016. július 1-jétől a NEFA is részesedik, amelynek alakulását a 2013-2016. években a **13. számú ábra** szemlélteti.

13. számú ábra

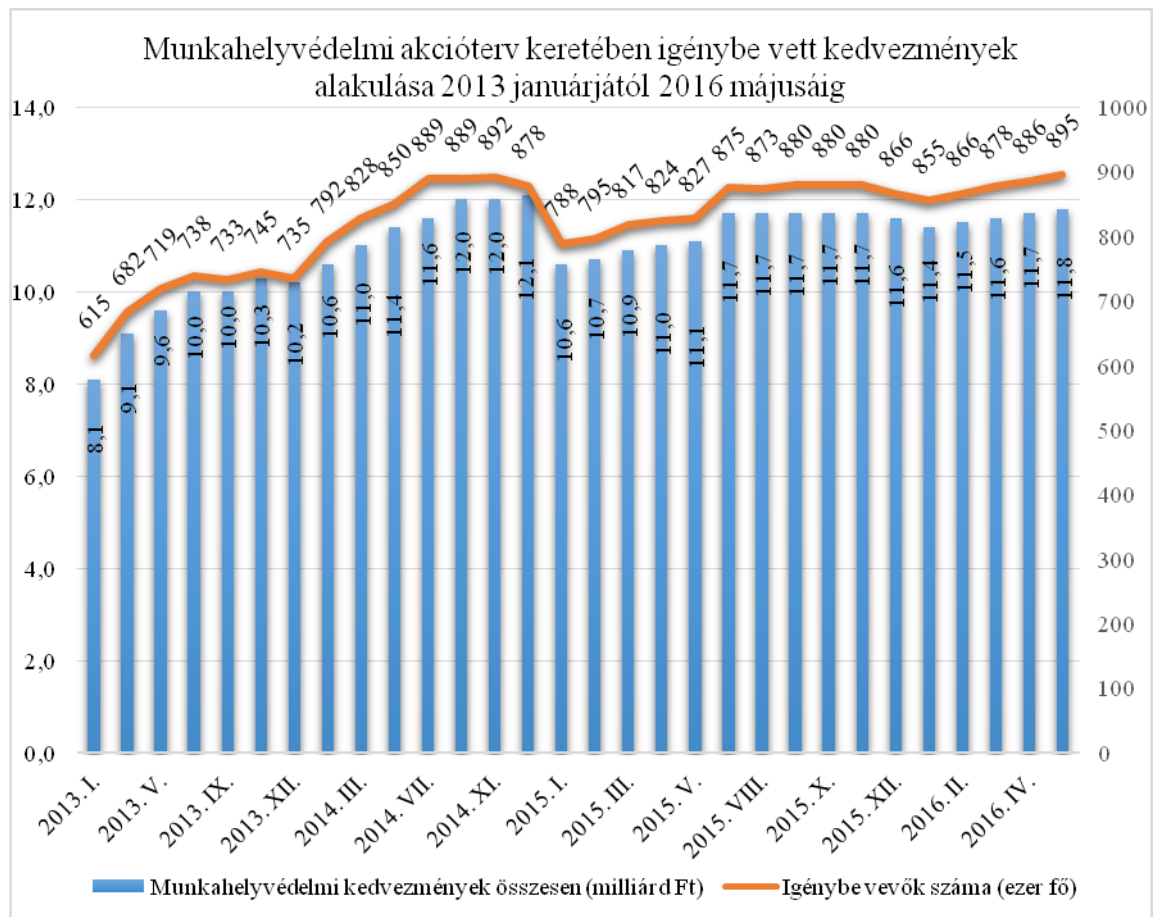
Forrás: költségvetési törvények

A szociális hozzájárulási adó megoszlásának változása a TB alapok bevételeinek teljesítésére nem jelent kockázatot, mert a költségvetési törvény módosításának indoklása szerint a kiadási oldalon (mint pl. a NEFA-nál is) jelentkező többletek fedezetét a 2015. évi folyamatokból adódó magasabb adóbevételek (TAO, ÁFA, SZJA, jövedéki adó, szociális hozzájárulási adó, illetékbevételek) bázishatásának átvezetése biztosítja.

A bevételek alakulására a szociális hozzájárulási adón és járulékokon keresztül kedvező hatást gyakorolt a foglalkoztatottak számának növekedésével és a havi bruttó átlagkeresetek emelkedésével az adók és járulékok alapját képező kiáramló bértömeg növekedése. A TB alapok bevételeinek alakulását befolyásolja - arra csökkentő hatást gyakorolva - továbbá a szociális hozzájárulási adókedvezményként igénybe vett, 2013. januárban bevezetett Munkahelyvédelmi akciótörvény keretében érvényesített adókedvezmények összege. Az igénybe vett kedvezmények folyamatosan növekvő tendenciát mutatnak a 2015. év januári visszaesés kivételével, amikortól a jogszabályi előírások változása következtében a költségvetési szervek nem érvényesíthetik a kedvezményt.

A Munkahelyvédelmi akciótörvény keretében a foglalkoztatók által igénybe vett kedvezmények alakulását a **14. számú ábra** mutatja be.

14. számú ábra

Forrás: NGM adatszolgáltatás

Megjegyzés: a 2015. június havi adat nem állt rendelkezésre

Az ábra alapján jól látható, hogy a Munkahelyvédelmi akciótörvény keretében a szociális hozzájárulási adókedvezmények összege és az igénybe vevők száma tendenciájában folyamatosan emelkedik. Az igénybe vett kedvezmények emelkedése ellenére is a szociális

lis hozzájárulási adó- és munkáltatói járulékbévitel teljesítése 50,8%-os, ami az időarányos teljesítéshez viszonyítva 19,5 Mrd Ft bevételi többletet jelent.

Az ÁSZ a 2016. évi költségvetés véleményezése során megállapította, hogy a TB alapok bevételeinek tervezése megalapozott, a megadott tervezési paraméterek várható hatásait figyelembe vették. A bevételek teljesítésének alakulása az előző évek tapasztalati adatainak megfelelnek.

Nyugdíjbiztosítási Alap

Az Ny. Alap költségvetése egyensúlyban, 3 059,3 Mrd Ft bevételi és kiadási főösszeggel került megállapításra. A 2016. évi költségvetési előirányzatok módosítására nem került sor. A költségvetési bevételek és kiadások teljesítése megfelelt a törvényi előirányzatok időarányos felhasználásának. Az Ny. Alap 2016. év I-VI. hónapokban 1 549,5 Mrd Ft bevételt és 1 527,2 Mrd Ft kiadást teljesített, így az Ny. Alapnál 22,3 Mrd Ft bevételi többlet keletkezett.

Az Ny. Alap 2016. évi bevételi és kiadási előirányzatait, valamint azok I. féléves teljesítésének és a várható év végi teljesítés adatait a **16. számú táblázat** tartalmazza.

16. számú táblázat

Az Ny. Alap 2016. évi bevételi és kiadási előirányzatai, valamint azok I. féléves teljesítési adatai (millió Ft)

Megnevezés	Törvényi előirányzat	2016. június 30-i teljesítés	Teljesítés (törvényi ei=100%)
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	3 030 534,0	1 533 259,7	50,6
Egyéb járulékok és hozzájárulások	12 991,4	6 510,4	50,1
Késedelmi pótlék és bírság	11 268,9	4 703,6	41,8
Egyéb bevételek	4 496,0	4 978,7	110,7
Nyugellátások	3 041 682,8	1 518 279,4	49,9
TB költségvetési szervek kiadásai	11 012,4	5 790,4	52,6
Egyéb kiadások	6 592,1	3 123,5	47,4
Bevétel összesen	3 059 287,3	1 549 452,4	50,6
Kiadás összesen	3 059 287,3	1 527 193,3	49,9
Egyenleg	0,0	22 259,1	-

Forrás: NGM és KINCSTÁR adatszolgáltatás

A bevételek 2016 első félévi teljesülése az előző év azonos időszakában történt teljesítéstől 1,6 százalékponttal magasabb mértékben történt. Ennek fő oka, hogy a szociális hozzájárulási adó és járulékok teljesítése 2,1 százalékponttal haladja meg a 2015 első féléves, előirányzathoz viszonyított teljesítési adatokat.

Az Ny. Alap teljesített kiadásainak 99,4%-át a nyugellátások képezik, amelynek előirányzatát az Ny. Alap 2016. első félévében 49,9%-ban használta fel. Az Ny. Alap által teljesített nyugellátások alakulását a 2011-2015. években és a 2016. évi várható teljesítési adatokat a **15. számú ábra** szemlélteti.

Forrás: ONYF honlapja, ONYF adatszolgáltatás

Megjegyzés: Az Ny. Alapból teljesített ellátási adatok az összehasonlíthatóság érdekében csökkentésre kerültek 2011-ben 278 159,1 millió Ft nyugdíjkorhatár alatti rokkantsági és baleseti rokkantsági ellátások összegével, valamint 2012-ben az E. Alapnak átadott 158 763,9 millió Ft rokkantsági és rehabilitációs ellátás összegével és az NCSZA-nak átadott 17 714,0 millió Ft-tal.

Megállapítható, hogy a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számának csökkenése ellenére is a növekvő teljes havi ellátás átlagának emelkedése az Ny. Alapból finanszírozott nyugellátások összegének emelkedését vonja maga után.

Az előzetes információk és az ONYF előrejelzése alapján az Ny. Alap a központi költségvetés egyensúlyát év végén legfeljebb 23,8 Mrd Ft-tal fogja javítani. A bevételek várhatóan 3 087,1 Mrd Ft-ban, a kiadások 3 063,3 Mrd Ft-ban teljesülnek. A bevételek teljesítése előre láthatólag 13,5-27,8 Mrd Ft-tal, a kiadások teljesítése 2,0-4,0 Mrd Ft-tal haladhatja meg az előirányzatokat. A rendelkezésre álló információk alapján az Ny. Alap költségvetésének végrehajtása nem rejt magában kockázatokat.

Egészségbiztosítási Alap

Az E. Alap költségvetését az Országgyűlés a 2016. évre egyensúlyban, 1 963,7 Mrd Ft kiadási és bevételi főösszeggel állapította meg. Az előirányzatok módosítására 2016. június 30-ig a kiadási főösszeg 16,7 millió Ft-os megemelésével került sor, így az E. Alap költségvetésének egyenlege 16,7 millió Ft deficitre módosult.

Az E. Alap 2016 első félévében 1014,3 Mrd Ft bevételt és 989,4 Mrd Ft kiadást teljesített, így az E. Alapnál 24,9 Mrd Ft bevételi többlet keletkezett. A költségvetési bevételek teljesítése az időarányoshoz viszonyítva kedvezően – 1,7 százalékponttal magasabb mértékben – történt, míg a kiadások teljesítése az időarányost 0,4 százalékponttal haladta meg.

Az E. Alap 2016. évi bevételi és kiadási előirányzatait, valamint azok féléves teljesítésének adatait a **17. számú táblázat** tartalmazza.

Az E. Alap 2016. évi bevételi és kiadási előirányzatai, valamint azok I. féléves teljesítési adatai (millió Ft)

Megnevezés	Előirányzat	I-VI. havi teljesítés	Teljesítés (ei=100%)
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	1 199 243,8	606 161,7	50,5
Egyéb járulékok és hozzájárulások	48 465,0	26 286,9	54,2
Egészségügyi hozzájárulás	164 190,1	97 088,5	59,1
Késedelmi pótlék és bírság	5 079,1	2 178,4	42,9
Költségvetési támogatások, térítések	414 967,6	207 483,8	50,0
Egyéb bevételek	131 744,0	75 138,5	57,0
Táppénz	76 941,5	42 438,7	55,2
GYED	116 304,0	62 515,4	53,8
Egyéb pénzbeli ellátások	55 505,9	28 922,4	52,1
Rokkantsági, rehabilitációs ellátások	323 152,0	157 001,6	48,6
Gyógyító megelőző ellátás	982 359,9	479 252,0	48,8
Gyógyszertámogatás	305 100,0	166 730,8	54,6
Gyógyászati segédeszköz támogatás	55 200,0	30 385,7	55,0
Egyéb természetbeni ellátások	11 966,1	11 966,1	44,3
TB költségvetési szervek kiadásai	4 175,3	4 175,3	47,2
Egyéb kiadások	5 993,6	5 993,6	45,0
Bevétel	1 963 689,6	1 014 337,8	51,7
Kiadás	1 963 706,3	989 381,6	50,4
Egyenleg	0,0	24 956,2	-

Forrás: NGM, KINCSTÁR és OEP adatszolgáltatása

A bevételek alakulására a szociális hozzájárulási adón és járulékokon keresztül kedvező hatást gyakorolt a foglalkoztatottak számának növekedésével és a havi bruttó átlagkeresetek emelkedésével az adók és járulékok alapját képező kiáramló bértömeg növekedése.

Az egyéb bevételek időarányoshoz viszonyított 7,0 százalékpontos túlteljesítését a gyógyszer gyártók és forgalmazók befizetéseinek 64,4%-os, a nemzetközi egyezményből eredő ellátások megtérítésének 111,3%-os teljesülése eredményezte.

Az E. Alap kiadásainak teljesítése összességében a korábbi évek tapasztalatai alapján megfelel az időarányosnak. Ugyanakkor a pénzbeli ellátások közül a táppénz kiadások 5,7 százalékponttal, a GYED teljesítése 3,8 százalékponttal haladja meg a rendelkezésre álló előirányzat időarányos részét. A két jogcím esetében év végéig a kiadási előirányzatok túllépése várható.

Ugyancsak az előirányzatok túllépése várható év végéig a természetbeni ellátások közül a gyógyszertámogatások és gyógyászati segédeszközök támogatása esetében. A kiadások teljesítése a gyógyszertámogatások esetében 54,6%-os, a gyógyászati segédeszközök támogatása esetében 54,6%-os.

A 2016. évi gazdasági folyamatok és az első féléves teljesítési adatok figyelembevételével az előzetes számítások alapján 42-72,3 Mrd Ft bevételi többlet és a kiadási előirányzatok 40-52,5 Mrd Ft-tal történő túllépése prognosztizálható maximálisan. A bevételi többlet a kiadások túlteljesítésére a várható teljesítési adatok alapján fedezetet nyújt.

Budapest, 2016. augusztus 22.

**A) A központi alrendszer bázisévi pénzforgalmi hiányára vonatkozó
becslés a bevételi oldalon**

A 2016. évi hiány alakulására ható főbb hiánynövelő (-) és hiánycsökkentő (+) tényezők megnevezése	Eltérés a 2016. évi előirányzattól (Mrd Ft)	
	Alsó érték	Felső érték
Hitelintézeti járadék	-1	-2
Cégautó adó	2	4
Energiaellátók jövedelemadója	-3	-5
Bányajáradék	-7	-9
Játékadó	-5	-8
Pénzügyi szervezetek különadója	-5	-10
Kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA)	-2	-3
Kisvállalati adó (KIVA)	-1	-2
Bírságok	3	6
Megtett úttal arányos útdíj	3	6
Időalapú útdíj	11	15
Pénzügyi tranzakciós illeték	1	2
Illeték	3	5
Egyéb költségvetési bevételek	35	38
Helyi önkormányzatok befizetései	3	5
Kamatbevételek	21	21
E alap bevételi többlet	42	72
Ny alap bevételi többlet	13	27
MNB befizetése	50	50
Összesen:	163	212

Forrás: ÁSZ számítás

**B) A központi alrendszer bázisévi pénzforgalmi hiányára vonatkozó
becslés a kiadási oldalon**

A 2016. évi hiány alakulására ható főbb hiánynövelő (-) és hiánycsökkentő (+) tényezők megnevezése	Eltérés a 2016. évi előirányzattól (Mrd Ft)	
	Alsó érték	Felső érték
Lakástámogatás	10	15
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális ellátások	-2	-3
Állam által vállalt kezesség és viszontgarancia érvényesítése	10	14
települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési fel- adatainak támogatása	-4	-2
Kamatkiadások	-5	-5
Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásai	-2	-4
Egészségbiztosítási Alap kiadásai	-40	-52
Összesen	-33	-37

Forrás: ÁSZ számítás

Megjegyzések:

- a. Az európai uniós támogatások bevételeinek alakulására nem adtunk becslést az általunk nem ismert bizonytalansági tényezőkre tekintettel.
- b. Az állami vagyonból származó „*egyéb értékesítési és hasznosítási bevételek*” előirányzaton tervezett 133,0 Mrd Ft alakulására nem adtunk becslést, mivel az értékesítésre kerülő vagyon összetételét nem ismerjük, illetve a Beruházási Alapban felsorolt beruházások indítása az értékesítési bevételek teljesülésétől függ, azaz a bevételek beérkezése elvileg a költségvetés egyenlegét nem érinti.
- c. A felülről nyitott előirányzatok teljesülésére vonatkozóan csak bizonyos, az elemzésben is bemutatott előirányzatok esetén rendelkezünk információkkal. Az egyéb felülről nyitott előirányzatok második félévi alakulásának iránya (túl- vagy alulteljesítés) nem meghatározható.

2. számú melléklet

A TB alapok 2016. évi bevételi és kiadási előirányzatai, 2016. június 30-i teljesítése és a 2016. év végi várható teljesítése (millió Ft)

Megnevezés	Törvényi elő- irányzat	Teljesítés 2016. I. félév	Teljesítés %-a	2016. évi várha- tó teljesítés	Várható tel- jesítés (%)
Járulék- és hozzájárulás bevételek összesen	4 471 769,3	2 276 189,3	50,9	4 525 001,4	101,2
Szociális hozzájárulási adó, munkáltatói járulék	2 536 565,2	1 287 747,6	50,8	2 546 800,0	100,4
Biztosított járulék	1 693 212,6	851 673,8	50,3	1 722 200,0	101,7
Egyéb járulékok és hozzájárulások	61 456,4	32 797,3	53,4	67 585,3	110,0
Egészségügyi hozzájárulás	164 190,1	97 088,5	59,1	172 600,0	105,1
Késedelmi pótlék, bírság	16 345,0	6 882,1	42,1	15 816,1	96,8
Költségvetési támogatások, térítések	414 967,6	207 483,8	50,0	414 967,6	100,0
Egyéb és vagyongazdálkodási bevételek	133 860,4	78 576,6	58,7	180 211,5	134,6
TB költségvetési szervek bevételei	2 379,6	1540,6	64,7	3 000,8	126,1
Nyugellátások	3 041 682,8	1 518 279,4	49,9	3 040 528,6	100,0
Egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai	571 903,4	290 878,1	50,9	590 350,0	103,2
Táppénz	76 941,5	42 438,7	55,2	88 800,0	115,4
GYED	116 304,0	62 515,4	53,8	127 900,0	110,0
Rokkantsági, rehabilitációs ellátások	323 152,0	157 001,6	48,6	314 000,0	97,2
EA egyéb pénzbeli ellátásai	55 505,9	28 922,4	52,1	59 650,0	107,5
Természetbeni ellátások	1 369 650,5	688 334,6	50,3	1 404 499,6	102,5
Gyógyító-megelőző ellátás	982 359,9	479 252,0	48,8	982 359,9	100,0
Gyógyszertámogatás	305 100,0	166 730,8	54,6	336 200,0	110,2

Gyógyászati segédeszköz támogatás	55 200,0	30 385,7	55,0	61 160,0	110,8
EA egyéb természetbeni ellátásai	23 190,6	11 966,1	51,6	24 779,7	106,9
Természetbeni ellátások céltartaléka	3800,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egyéb és vagyongazdálkodási kiadások	19 899,7	9 117,1	45,8	19 564,1	98,3
Költségvetési befizetések	0,0	0,0		4 560,1	
TB költségvetési szervek kiadásai	19 899,7	9 965,7	50,2	20 063,7	101,0
Költségvetési bevételi főösszeg	5 022 976,9	2 563 790,3	51,0	5 123 181,3	102,0
Költségvetési kiadási főösszeg	5 022 993,6	2 516 574,9	50,1	5 079 566,1	101,1
TB alapok költségvetés szerinti egyenlege	-16,7	47 215,4		43 615,2	

Forrás: KINCSTÁR, ONYF és OEP adatszolgáltatása

3. számú melléklet

A költségvetési fejezetek azon kiadási előirányzatainak alakulása, melyek teljesülése módosítás nélkül eltérhet az előirányzattól

A költségvetési fejezetek felülről nyitott kiadási előirányzatainak alakulása

Megnevezés	2016. évi eredeti előirányzat	2016. évi módosított előirányzat	2016. I. félévi módosított teljesítés	
	(Mrd Ft)			(%)
1. A teljesülés külön szabályozás nélkül is eltérhet az előirányzattól:				
X. Igazságügyi Minisztérium	1,0	0,9	1,1	122,2%
XI. Miniszterelnökség	161,4	161,4	135,8	84,1%
XII. Földművelésügyi Minisztérium	1,2	2,0	1,7	85,0%
XIII. Honvédelmi Minisztérium	3,1	3,1	3,1	100,0%
XIV. Belügyminisztérium	0,1	0,1	-	-
XV. Nemzetgazdasági Minisztérium	4,4	4,4	1,7	38,6%
XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	1,7	1,7	1,2	70,6%
XIX. Uniós Fejlesztések	0,1	0,5	-	-
XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma	696,7	696,9	354,6	50,9%
2. Az előirányzat a Kormány jóváhagyásával túlléphető:				
VIII. Ügyészség		0,1	-	-
XII. Földművelésügyi Minisztérium	0,1	0,1	-	-
XIII. Honvédelmi Minisztérium	0,1	0,1	-	-
XIV. Belügyminisztérium	0,3	11,3	0,3	2,7%
XV. Nemzetgazdasági Minisztérium	15,0	18,0	0,4	2,2%
XVII. Nemzeti Fejlesztési Mi-	380,1	382,3	52,2	13,7%

nisztérium				
XVIII. Külgazdasági és Külügyminisztérium	41,0	43,1	12,6	29,2%
XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma	249,2	250,0	151,0	60,4%
3. Ha az európai uniós tagsághoz kapcsolódó támogatások felhasználása érdekében illetve e támogatások folyósításának elmaradása esetén életbe lépő átcsoportosítási szabályokra vonatkozó rendelkezésekben foglalt lehetőségek kimerültek, az együttes eredeti támogatási előirányzat 30%-ával, e fölött a Kormány döntése alapján túlléphető:				
XII. Földművelésügyi Minisztérium	9,8	12,1	6,0	49,6%
XIV. Belügyminisztérium	9,1	10,2	0,6	5,9%
XV. Nemzetgazdasági Minisztérium	1,0	1,1	0,5	45,5%
XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	61,8	66,0	1,5	2,3%
XIX. Uniós Fejlesztések	1 393,5	1 637,5	442,7	27,0%
4. A nyugdíjszerű ellátásban részesülő személyek évközi ellátás-emelése végrehajtásával összefüggésben tételes elszámolás alapján a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter engedélyével túlléphető:				
XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma	1,7	1,7	-	-
5. A pénzügyi tranzakciós illeték megfizetéséhez kapcsolódóan az államháztartásért felelős miniszter engedélyével túlléphető a Dologi kiadások kiemelt előirányzat:				
XV. Nemzetgazdasági Minisztérium	5,1	5,8	3,1	53,4%
6. A gyógyszerári tulajdoni hányad állami elővásárlásával összefüggésben az egészségbiztosításért felelős miniszter engedélyével, az államháztartásért felelős miniszter egyetértése mellett túlléphető:				
XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma	0,3	0,3	-	-
Előirányzatok EU nélkül	1 644,3	1 673,2	727,4	-
Összesen	3 037,8	3 310,7	1 170,1	35,3%

Forrás: 2016. évi költségvetési törvény, NGM adatszolgáltatása.

Rövidítések jegyzéke

ÁFA	általános forgalmi adó
ÁKK Zrt.	Államadósság Kezelő Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság
ÁSZ	Állami Számvevőszék
BGA	Bethlen Gábor Alap
CSOK	Családok Otthonteremtési Kedvezménye
Diákhitel 2	Diákhitel 2 konstrukció kamattámogatása
E. Alap	Egészségbiztosítási Alap
EKAER	Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer
ELKA	Elkülönített Állami Pénzalapok
Éltv.	2008. évi XLVI törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről
EU	Európai Unió
EVA	egyszerűsített vállalkozói adó
GDP	bruttó hazai termék (gross domestic product)
GINOP	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
GNI	bruttó nemzeti jövedelem (gross national income)
GOP	Gazdaságfejlesztési Operatív Programhoz (2007-2013)
Gst.	Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény
GYED	gyermekgondozási díj
IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (2014-2020)
IMF	Nemzetközi Valutaalap (International Monetary Fund)
KATA	kisadózó vállalkozások tételes adója
KEOP	Környezet és Energia Operatív Program (2007-2013)
KIVA	kisvállalati adó

KLIK	Klebsberg Intézményfenntartó Központ
KNPA	Központi Nukleáris Pénzügyi Alap
KÖZOP	Közlekedési Operatív Programhoz (2007-2013)
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KT	Költségvetési Tanács
Kvtv.	2015. évi C. törvény Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről
M Ft	millió forint
KINCSTÁR	Magyar Államkincstár
MFB Zrt.	Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság
MNB	Magyar Nemzeti Bank
MNV Zrt.	Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság
Mrd Ft	milliárd forint
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
NCSSZA	Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap
NÉBIH	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
NEFA	Nemzeti Foglalkoztatási Alap
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
NKA	Nemzeti Kulturális Alap
NKFIA	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap
NSRK	Nemzeti Stratégiai Referenciakeret
Ny. Alap	Nyugdíjbiztosítási Alap
OECD	Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (Organisation for Economic Co-operation and Development)
ONYF	Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság

OVA	Országvédelmi Alap
RKI	Rendkívüli Kormányzati Intézkedések
SZHIA	Szövetkezeti Hitelintézeti Integrációs Alap
SZHSZ	Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezete
SZJA	személyi jövedelemadó
TÁMOP	Társadalmi Megújulás Operatív Program (2007-2013)
TAO	társasági adó
TB Alapok	Társadalombiztosítási Alapok
TIOP	Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program
WMKA	Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap